

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravništvu prejeman:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 550
na mesec 190

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvzemši nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna petlet vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravništvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserti i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira. „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 650
na mesec 230

za Nemčijo:

celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma. Upravništvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Iz parlamenta.

Dunaj, 21. januarja.

Čim bolj se bližamo predpomladni — ali naj rečemo predpustni? — parlamentarni sesiji tem intenzivnejši postaja v zbornici promet in pripravljeno delo, pa tem intenzivnejši so tudi znaki da se ni ničesar spremenilo, da je ostalo vse pri starem . . .

Stare razprtije se znova pojavljajo še povečane in pomnožene in upanje, da bo mesto kaotičnega stanja nastopila vzpričo silnih zunanje-političnih dogodkov in vzpričo važnih notranjepolitičnih nalog, ki so stopile že v posvetovalnice odsekov vsaj nekaka površna umerjenost in urejenost razmer se je prav malo uredilo. Hipotetična večina sestojča iz Nemcev in Poljakov in od slučaja do slučaja ojačena s to ali ono izmed slovanskih strank nima drugega pomena, kakor ta, da vsaj omogočuje počasni, če tudi večinoma nerodovitni potek parlamentarnega dela ter tako vzdržuje fikcijo parlamentarne činosti. V resnici je s tem malo pomagano, kajti ravno v odločilnem momentu, takrat kadar je treba posvetovanje zaključiti z uspešno odločitvijo ter iz golega prerokanja prenesti zakonski material iz pripravljalnega štadija v realnost zakonskega ukrepa — baš takrat se pojavlja vsa pozornost današnje zbornice, katere največja hiša je ta, da si ne more najti makar omejenega, pa vendar definitivnega programa, ki bi tvoril podlago smotrene kooperacije trdne večine.

Mnogo krivde na teh nezadovoljivih razmerah je pripisati še posebej slovanskim strankam. Ko se je bila izvršila demokratična volilna reforma je nastala beseda o »slovanskem bloku«. Ta blok ni nikdar eksistirал, nikdar se v zbornici ni pojavilo organizirano postopanje cele slovanske delegacije, toda za časa »Slovanske unije« smo imeli vsaj nekak rudiment takega slovanskega bloka v kooperaciji jugoslovanskih in čeških strank. V koliko ste bili razpada te organizacije krivi nje konstrukcija in sistematičnost sestava in v koliko pomanjkljivosti in nezadostnosti njenega vodstva — to spada

med vprašanja, katera bi bila važna v smislu starega »historia docet«, ki pa so v trenutku, ko ni le ta parlamentarna organizacija propadla, temveč ko manjka očitno tudi volje ustvariti novo, posiranskega in teoretičnega pomena.

Ni še dolgo tega, kar je dr. Kramar v svojem govoru o avstrijskem problemu poudaril, da je za monarhijo nastopil zgodovinski trenutek, ko je treba odgovoriti na usodno vprašanje ali s Slovani v boljše bodočnost ali proti njim v pogubo.

Ravnotako upravičeno kakor Kramarjeva alternativa pa je tudi dodatno vprašanje: ako s Slovani v boljše bodočnost, s katerimi in kako?

Ako smo odkriti, potem moramo priznati, da ni le država pozabila na važno dejstvo, da je po večini slovanska, temveč da tudi Slovani niso izvršili tega, kar bi bili morali, da država zamujeno popravi. Vprašanje avstrijske bodočnosti je dvojno, njega rešitev je razdeljena, kajti ako hočemo boljše bodočnost potem moramo tudi sami storiti vse, kar pripada nam. In nam pripada, da označimo in začrtamo smer, v kateri se mora gibati po naši želji in zahtevi regeneracija monarhije.

Geslu »s Slovani v boljše bodočnost« morejo danes vsi nasprotniki ugovarjati s konstatacijo, da Slovani sami ne vedo, kakšna naj bo ta bodočnost, da nimajo z eno besedo praktičnega, realnega programa. V splošnem velja sicer kot nekako slovansko politično geslo zahteva po federalizaciji monarhije, toda v podrobnostih ni konkretnega načrta — narobe, v podrobnostih si tozadevne zahteve slovanskih narodov naravnost nasprotujejo. Morda le zaradi tega, ker se slovanska politika še ni potrudila ustvariti velikopotezni fundament solidarnega in vzajemnega dela za bodočnost. Le v programatični edinosti, ki na eni strani omogoča kooperacijo »slovanskega bloka« na drugi pa začrtava državi sami razvojne smeri je doseči uspehe.

Toda mesto stremjenja, ki bi dokazovala, da se slovanski narodi zavedajo svojih dolžnosti napram sebi, opažamo v novjšem času ojačeni centrifugalni razvoj slovanske politike. Poljaki in Rusini že skoraj zblížani v znamenju rusinske unije si stoje zopet kot najostrejši

neprijatelji nasproti in razpad češko-jugoslovanske kooperacije se rapidno razvija. Baš današnji dan je zopetni dokaz, da gre slovanska politika v divergujoči smeri. V narodno-gospodarskem odseku se je pojavil med Slovenci in Čehi oster spor radi nameravane ustanovitve centralne zadruške blagajne. Čehi so nasprotniki tozadevnega zakona, pravijo, da iz avtonomističnih ozirov, v resnici pa pač iz gospodarskih, ker nečejo da bi prvotajoče češko zadrušništvo prispevalo svoje milijone v sanacijo ostalih zlasti jugoslovanskih zadruških organizacij. Morda bi se bil našel primeren kompromis, da se ni vrnila v zgolj stvarna nasprotstva čuvstvena politika. Ker so slovanski klerikalci dosedaj napenjali svoje moči, da zavlečejo ozir. onemogočijo v vodogospodarskem odseku razpravo o vodnih cestah, dokler ne dobe primerne rekompensacije, zato so danes Čehi zavlekli razpravo o zadružni centralni blagajni po principu šilo za ognilo in posl. Jarc in Verstovšek sta zopet obljubila »na svidenje pri Filipih«. Jasno je, kam taka politika povede. Umetno postruje nasprotstva, oddaljuje stranke, izključuje vsako kooperacijo in »slovanski blok« leži že danes pred nami razbit in razkrojen v svoje elemente.

In to v trenutku, ko je nam vsem v srcu in v glavi pomen historičnih časov, ki nam potekajo . . .

Slovenci v deželnem gospodarstvu vojvodine Štajerske.

(Dajle.)

Če se potujoči delavci in pomočniki preskrbe v naravnih sprejetih, mesto da bi bili navezani na javno milosrčnost, ali to ni dolga izdatke za Slovence? Kaj si naj svet o nas misli, če bi odobraval sleparijo dr. Benkoviča, da se čisto nič ne ozira na te milijone, ko izračuna, da dobomo le dobrih 9 odstotkov tega, kar dežela sploh izda? Ponovno in odločno se mora poudarjati, da narodni boj Slovencev za njih pravice ne sme biti pustna šala. Kako si upa slovanski poslanec s takim zavijanjem resnice na dan! Komu naj to

pomaga? Kdor še v očigled tem podatkom ne vidi, da je knjižica dr. Benkoviča pravo združbarsko zmašilo in nič drugega, ta pač spada le v dr. Benkovičevo družbo.

Posebna dolžnost mi je pa, spomniti se, kako strokovnjaško je dr. Benkovič popisal poglavje o deželnih izdatkih za vinogradništvo. Danes zborujemo v vinorodnih krajih in vsi veste, da je štajerska dežela, to moram res priznati, mnogo storila za vinogradništvo v brežiškem okraju. Rekel sem že, da ne zagovarjam deželnega gospodarstva, predobro so mi znane krivice, ki nam ih dela Gradec, zlasti v kulturnih vprašanjih. Eno je pa nedvomno, da namreč Slovenci nimamo vzroka reči, da dežela ni vsaj v vinogradništvu Slovence posebno k hvaležnosti obvezala. Kar dežela za vinogradništvo žrtvuje, žrtvuje pač skoro vse za spodnje Štajerce in po veliki večini za slovanske kmete, kajti v nemških delih dežele je le malo vinogradov. Deželne trsnice in brezobrestna posojila za ureditev dobrih vinogradov so za nekatere slovanske kraje imenovati pravi blagoslov. Kaj hočemo to tajiti! Posojila daje sicer država, toda obresti za jamči državi dežela. In vsakdo izmed vas pač ve, kaj pomeni danes za ubogega kmeta brezobrestno posojilo. Za naš revni slovanski narod ni brez pomena, da je izposojeno nad 2 milijona kron med naše kmetovalce brez obresti, da si uredivo vinograde. Če torej slovanski politiki grajamo deželno upravo, imamo pač najmanj vzroka pri poglavju o vinogradništvu se razburjati zoper deželo. In vendar združbarska narava dr. Benkoviča ni prenesla, da bi tudi tu ne govoril o skupnih svrbah in potrebah obeh narodnostih in o velikem delu izdatkov, ki se tičejo le meščanov in nemščukarjev. Če bi bil dr. Benkovič vsaj v tej točki ostal popolnoma nepristranski, vzhudilo bi to pač le dober utisk, njegovo nemestno besedičenje v tej zadevi pa vzbujajo le nevoljo in škoduje Slovcem.

Ko je bil meseca septembra leta 1909, po volitvah prvič sklican štajerski deželni zbor k rednemu zasedanju in sem se tudi jaz kot poslanec slovanskih trgov in kot edini poslanec narodne stranke podal v Gradec, sešel sem se v restauracijskem vozu

brzovlaka z dr. Benkovičem, ki se je tudi peljal v Gradec ter sem z njim govoril nekaj besed, četudi nisem bil jaz gostobeseden: »Kaj bomo počeli v Gradcu? Drugače moramo nastopiti, nego so delali slogaši, ne tako pohlevno. Kaj mislite, ali bo šlo z obstrukcijo?« S takimi besedami je mislil dr. Benkovič na svojo vlogo v deželnem zboru, predno je deželno zbornico prvičkrat od znotraj videl. Moram reči, da nisem verjel, da bo dr. Benkovičev klub srečno nastopal v deželnem zboru. Da se je bavil z načrtom obstrukcije, predno je prišlo sploh do kakih razprav, me je osupnilo, in še danes sem mnenja, da dr. Benkovič nikdar niti želel ni rednega poslovanja deželnega zbora. Kako bi potem mogel najti baš dr. Benkovič danes po štirih brezplodnih letih prave besede, da bi utemeljil vpravičenost obstrukcije? In njegova knjižica o Slovcih in deželnem gospodarstvu, ki se smatra kot opravičba obstrukcije, na nekaterih mestih vzbujajo naravnost mnenje, da dr. Benkovič prav nič ne misli na blagor slovanske ljudstva pri svojih političnih korakih. Na 6. strani svoje knjižice modruje namreč dr. Benkovič sledeče: »V prihodnjih desetih letih se ima graditi okrajnih cest v dolgosti 526.639 km za 7.863.200 kron, katere bode dežela podpirala s 3.359.730 K. Na Spodnje Štajersko odpade dolgotost 259.116 km in deželna podpora 1.499.230K. Iz tega sledi, da se nahaja polovica cest, ki se morajo nujno graditi, na Spodnjem Štajerskem. Z drugimi besedami se to pravi, da se na Srednjem in Zgornjem Štajerskem urno dela, cestne gradnje za Spodnje Štajersko se pa odlagajo.« Koliko krute lastne obtožbe tiči v teh besedah dr. Benkoviča! Kolikokrat sem jaz že poudarjal, da so Nemci nasičeni, ker so z deželnimi sredstvi v svojem delu dežele že vse uredili. Sedaj, ko bi prišle tako važne cestne gradnje na Spodnjem Štajerskem na vrsto, morajo pa haje slovanski kmečki poslanci zabraniti redno poslovanje v deželnem gospodarstvu. Ko so si urejevali na Srednjem in Zgornjem Štajerskem Nemci z deželnimi sredstvi svoje potoke in gradili ceste, Slovenci niso zabranjevali rednega poslovanja deželnega zbora, zdaj, ko pridejo zanemarjeni spodnještajerski okraji na vrsto, kar dr. Benkovič tu izrecno poudarja, zdaj se pa

LISTEK.

Skrivnost hiše št. 47.

Roman.

Angleški spisal J. Storer Clouston.

(Dajle.)

»To je tudi moje mnenje«, je pritrdil Rupert. »A to so res komični računi.«

»Saldirani so!« je pojasnil Francis.

»Ah — tako torej!« je dejal njegov zaveznik. »Saj sem takoj rekel, da to niso navadni računi.«

Nekaj trenutkov sta še molče odpirala in pregledovala račune. Naenkrat je rekel Rupert:

»Ali morava te račune zopet zložiti in v miznico spraviti?«

»Ne,« je ljuto odgovoril Francis, »morilec jih ne bo več potreboval, ker ne bo več dolgo med živimi. Lahko vse strgaš in proč vržeš.«

Vrgel je celo kopico računov v košaro kraj mize.

»Hm!«

Prijatelja sta se prestrašeno ozirala; na vratih je stal tuj človek.

»Smem li vprašati,« je rekel tujec vljudno, »kaj da delate s temi papirji?«

Lord Francis je ravno tako vljudno odgovoril:

»Midva sva v službi policije in lahko celo povem, da imava od ministra notranjih del naročilo, preiskati strašno hudodelstvo, ki se je tukaj zgodilo. S kom imam veselje govoriti?«

»Meni je Feliks Chapel ime,« je rekel in se je priklonil.

»Moj prijatelj gospod Rupert,« je predstavil lord Francis, »meni je ime Francis. Ali ste mar tudi vi tukaj, da razsvetlite temo?«

Gospod Chapel je zakašljaj, potem je rekel:

»Da, to se pravi — v svoji lastnosti kot žurnalista.«

Lord Francis je nagubančil čelo. Še z nobenim žurnalistom ni bil znan in njegov oče ga je vedno svaril pred žurnalisti. Ker so ga pa od mladih nog učili, naj bo z navadnimi ljudmi zelo vljuden, je zdaj gospodu Chapelu ponudil stol in bil kmalu potem zapleten z njim v zelo prijateljski pogovor.

»Smem li vprašati gospod Francis,« je rekel gospod Chapel, »če ste po svojem poklicu dolžni se baviti s to preiskavo?«

»Če naj bom odkritosrčen,« gospod Chapel, »je prostodušno odgovoril Francis, »moram reči, da ne. Udeležujem se preiskave iz zasebnih nagibov; vodi me — maščevalnost!« Pri teh besedah mu je zažarel pogled, da je gospod Chapel prestrašen odskočil; obzirno je Francis rekel: »Nisem vas hotel prestrašiti; oprostite mi, da sem se spozabil.«

»Pro — pro — prosim,« je jecjal gospod Chapel »ni — kakor ne . . .«

Poznalo se mu je pa na obrazu, da mu je skrajno neprijetno.

»Tej zverini bomo na vsak način posvetili,« se je oglašil zdaj tudi Rupert.

»Kateri zverini?« je z negotovim glasom vprašal gospod Chapel.

»Molyneux!« je vzkliknil Francis. »In ker že zapno govorimo in vi ne spadate k policiji, vam lahko tudi povem, da nimam namena pomagati policiji, marveč da hočem tega Molyneuxa prihraniti zase. Če ga dobim — in to je moj trdni namen — potem . . .«

Utihnil je in težko premagujoč svojo jezo je z dolgimi koraki hodil po sobi.

»Po — po — tem?« je vprašal Chapel.

Lord Francis je vzel iz žepa majhen revolver, položil pomembno prst na petelin in orodje s pomembnim pogledom zopet spravil v žep.

»Ta Molyneux bo imel pravzaprav še velikansko srečo,« je rekel Rupert ježno, »po mojem okusu bo namreč vse prežgodaj z njim pri kraju.«

Kakor omamljen je Chapel gledal nekaj časa pred se, potem je vzkliknil:

»A — za boga — pomislita vendar — če bi bil nedolžen?«

»Nedolžen?« je ponavljal Fran-

cis. »Ta zverina naj bo nedolžna? In če je nedolžen — kje je pa njegova žena?«

»Morda . . . saj morda . . . še mrtva ni.«

Mladi mcž se je trpko zasmeljal.

»Morda sta celo mož in žena skupaj ušla,« je zaklical porogljivo.

»Ali — ali — če se vama posreči — da ga — vjameta — saj toliko časa mu bosta pustila — da bo piasnil — da, kako se je vse zgodilo. Kaj ne, gospod Francis?«

»Seveda,« je namesto prijatelja ljuto odgovoril Rupert, »ampak najprej bi streljala.«

Gospod Chapel je naglo vstal in je šel proti izhodu.

»Oprostita,« je rekel brezspapno. »a — jaz moram iti — žal — moram — da, pisati . . .«

Ravno tedaj so se odprla vrata in v sobo je vstopil redar.

»Neka dama želi z gospodi govoriti,« je javil.

»Dama?« je dihnil Chapel.

»Da, gospodična Maeperson; pravi, da je teta pokojne gospe Molyneux.«

»Pošljite jo stran,« je naglo zaklical Feliks Chapel. »Recite ji . . .«

»Ne, ne, redar,« je zapovedal Francis strogo. »Pustite damo v sobo.«

Nekaj časa je Feliks Chapel pre-mišljeval, ali naj pobegne, ali naj ostane; naposled je padel na najbližje stoječi stol in ves nesrečen čakal, kaj se zgodi.

XV.

Dve dami sta vstopili; ena je bila jako velika in debela in stara, druga je bila manjša in srednjih let. Stara dama je v eni roki držala slušalo, z drugo se je oprirala ob svojo spremljevalko; obe sta bili črno oblečeni; stara dama je bila očitno zelo razburjena. Komaj se je vsedla, je že začela krčevito ihteti. Njena spremljevalka ji je stisnila robc v roko, jo poskusila pomiriti in se na to obrnila k navzočnim gospodom.

»To je gospodična Maeperson,« je razglasila.

Francis in Rupert sta se priklonila. Feliks Chapel pa je izgledal, kakor velik grešnik in je le od strani škilil na staro damo.

»Izrekamo vam svoje najiskrenejše sožalje, gospodična Maeperson,« je rekel Francis.

Gospodična Maeperson je nastavila slušalo na uho.

»Kaj je rekel gospod?« je vprašala svojo spremljevalko z drhtečim glasom.

»Svoje sožalje vam je izrekel,« je dejala spremljevalka, ki je bila pri stari dami za družabnico.

Gospodična Maeperson je pokimala z glavo in zajejala.

»Moja dedinja naj bi postala,« je rekla.

»Tako, milostiva,« je odgovoril Francis in je stopil bližje.

(Dalje prihoda, id.)

mora zabraniti redno gospodarstvo in tudi gradnje cest. In okrajni zastopi, ki morajo storiti povsod začetek, ker dežela dá le tem podporo, kjer dá podlago okrajni zastop in sklne gradnjo cest, ti okrajni zastopi, kjer istotako odločuje dr. Benkovičeva stranka, se ne zganejo. In v teh razmerah si upamo Slovenci trditi, da so Nemci krivi naših nezamernih cest in ne slovenski obstrukcionisti!

(Dalje prihodnje.)

Ogrski državni zbor.

Danes ima ogrski državni zbor svojo prvo sejo po božičnih počitnicah. Se vedno je izključenih 31 opozicijskih poslancev, vsled česar seveda Tisza ne bo opustil policijske straže. Vprašanje volilne reforme je postalo življenjsko vprašanje Lukacseve vlade in njene večine. Odpor proti novi volilni reformi je na Ogrskem velikanski. Vsi činitelji, ki pošteno mislijo in ki jih ni vlada podkupila, nasprotujejo Lukacsevi krivični in nazadnjaški volilni reformi. Le neznamno število opozicije namerava udeleževati se parlamentarne debate o novi volilni reformi. 130 poslancev pa odklanja vsako parlamentarno delo, torej tudi razpravo in sodelovanje pri volilni reformi, dokler sta Lukacs in Tisza na krmilu. Usodepolno za dr. Lukacsa je tudi to, da dunajski merodajni krogi niso nič kaj zadovoljni z nasilno politiko Tiszovo, ravno tako tudi ne s krivično volilno reformo. Ravnotako usodepolno more pa na Lukacsevo stališče vplivati tudi stavka socialnih demokratov, ki jo bo nedvomno tudi ostalo prebivaistvo simpatično podpiralo. Posamezne politične stranke so zapustili nekateri člani, kar je pač razumljivo, če vpoštevamo, da pri večjih ogrskih parlamentarnih strankah ne odločuje politično prepričanje, temveč državniopravno naziranje, da so torej skoraj vse skupine sestavljene iz konservativnih in liberalnih življenj. Največji interes, da obdrži svoje pristaje, ima seveda narodna delavna stranka, ki šteje še danes 76 glasov absolutne večine. Ta okolščina je pač dovela tudi do dejstva, da je bil za nominalnega načelnika zopet izvoljen grof Khuen-Hedervary, ki je bil faktični ustanovitelj te stranke in ki naj s svojim vplivom prepreči nadaljni razpad stranke.

Novo francosko ministrstvo.

Takoj po odstopu Poincaréjevega kabineta je bilo gotovo, da bo dobil in tudi sprejel Aristide Briand nalogo, da sestavi novo francosko ministrstvo. Briandova največja želja je bila, sestaviti ministrstvo iz samih prepričanih republikancev in odličnih mož. Šlo mu je predvsem za to, da napravi mir med republikanci in od strani ona nasprotja, ki so se bila pojavila pri volitvi predsednika. Najprvo se je odločil, obiskati vse odlične člane republikanske stranke ter se z njimi pogajati, s Clemenceaum sicer ni mogel govoriti, ker se je ta odšel iz Pariza. Briand je hotel obdržati v novi kombinaciji, v kolikor je bilo to mogoče, življe dosedanega kabineta, večjo skrb mu je povzročalo edino delo zunanje ministrstvo. Najboljši bi bil pač Léon Bourgeois, toda ta se je iz zdravstvenih ozirov odrekel že kandidaturi za predsednika republike in njegovim sorodniki mu prigovarjajo, naj se umakne v privatno življenje. Tudi Delcassé je Briand nagovarjal, naj ostane še nadalje mornariški minister, toda Delcassé je že pred par meseci izjavil svojim prijateljem, da smatra svojo nalogo za končano. In tako se je moral Briand odločiti poklicati nove osebe v ministrstvo. Sestavil je ministrstvo sledeče: predsedstvo in notranje zadeve: Briand; zunanje zadeve: Journat; delavske zadeve in socialno skrbstvo: René Besnard; trgovino: Guist'haud; poljedelstvo: Fernand David; kolonije: Morel; mornarištvo: Baudin; vojno: Etienne; nauki: Steeg; justico: Barthon; finance: Klotz; javna dela: Jean Dupuy.

Med vojno in mirom.

Odgovor porte.

Divan, ki je bil sklican, da odloči o vojni ali miru, se je sestel včeraj. O njegovih sklepih še ni oficijoznih poročil in na Dunaju niti ne pričakujejo zanesljivih vesti pred četrtkom. Danes so na Dunaju mnenja, da bo zahtevala Turčija gotove garancije za muzlimansko prebivalstvo Odrina. Splošno se sodi, da bo Turčija uporabila priliko, da si zagotovi večjo prostost v finančnih vprašanjih, zlasti v vprašanjih carine. Morala bo poskušala dobiti v tem oziru pristo roko. Nikakor pa ni gotovo,

da bodo velesile sprejele vse te pogoje, da celo zelo dvomljivo je, če si bodo velesile dale predpisovati od Turčije, kar bi ta želela. Vsekakor morejo velesile označiti svoje stališče šele, ko bo odgovor porte znan.

Po turških glasovih je sklepati, da bo odgovor porte zadovoljiv. Znamenje, da hoče porta opustiti, je tudi izjava turškega finančnega ministrstva, da hoče izplačati do četrtka zaostale plače uradnikov. Tega pa bi ne mogla, če bi ne upala, da dobi za zadovoljiv odgovor izplačan predujem na obljubljeno posojilo.

Rusija je storila, kakor znano, prva zelo energičen korak pri porti. Sedaj sta se Rusiji pridružile tudi Francoska in Angleška. Kakor namreč je izvedela porta iz Londona, se je izrazil sir Edvard Grey napram turškemu poslaniku Tevfik paši, da bo Turčija pač morala opustiti, ker je na dnevnem redu prihodnje seje konference veleposlanikov armensko in sirska vprašanje. Tudi Angleška ne bo pripustila, da se vojna nadaljuje. Enako je izjavil tudi angleški poslaniški svetnik napram turškemu znanjemu ministru ter dostavil, da tripelentna ne bo trpela, da bi Italija anektirala okupirane otoke. Te otoke dobi Grška. Tripelentna bo zato garantirala integriteto Male Azije in Turčijo finančno podpirala. Turčija naj raiši hitro konča vojno, kakor da nosi še nadalje velikanske stroške premirja.

Ruski veleposlanik Giers je stalvil portj celo ultimatum, da se mora najkasneje do četrtka zvečer odločiti. Tudi je portj naznanil, da v slučaju nadaljevanja vojne Rusija ne bo več ostala nevtralna.

Konferenca veleposlanikov.

Danes se sestane v Londonu zopet konferenca veleposlanikov. Najbrže se bo konfrenca bavila v tej seji samo z albanskim vprašanjem. Tudi je konfrenca baje predložena memorandum balkanskih držav. O zahtevah posameznih balkanskih držav smo že obširno poročali in gotovo je, da ne bo prišlo med velesilami lahko do sporazuma. Albansko vprašanje bo zahtevalo, kakor se splošno domneva, še mnogo sej konference veleposlanikov. Podlaga posvetovanj bodo predlogi, ki so jih stavili glede meje prihodnje Albanije države trozvezje. Tripelentna upa, da bo mogoče doseči sporazum.

Bolgarska in Romunska.

List »Universal« priobčuje intervju z romunskim ministrom notranjih zadev Take Jonescujem glede bolgarsko - romunskega vprašanja. Minister je opozoril na pogajanja, ki se vrše v Londonu ter je pripomnil, da so pogajanja stvar diplomacije, vsled česar ne gre, da bi se spravila ta vprašanja že sedaj v javnost. Dejstvo, da se vrše pogajanja med obema državama, dokazujejo, da želita obe državi doseči mirnim potom popoln sporazum, kar je pri sedanjih razmerah velikega pomena. Romunski ministrski svet, ki je imel nalogo, da končno uredi vprašanja med Bolgarsko in Romunsko, je bil preložen na včerajšnji dan. O izidu ministrskega sveta še ni ničesar znanega, vendar poročajo iz Bukarešte, da je padla najbrže odločitev glede trdnjave Silistrie. Sodi se, da je kralj sam govoril v tej zadevi zadnjo besedo. Romunski listi namigavajo, da bo prišlo do ministrske krize, če ministrstvo ne bo pri pogajanjih z Bolgarsko dovolj energično zastopalo zahteve javnega mnenja.

Veliko bolgarsko posojilo.

Bolgarski finančni minister Theodorov je dospel včeraj v London. Reuterjev biro izve o namenu njegovega poseta, da je v zvezi z mirovnimi pogajanjimi. Tudi ima njegov poset na Ruskem in na Angleškem namen sondirati finančne kroge zaradi bolgarskega posojila. To posojilo bi ne bilo namenjeno za vojno, marveč gre samo za veliko finančno operacijo, ki naj služi v konvertacijo nekaterih posojil in za izvedbo raznih podjetij in del, ki se bodo pričela takoj po sklenjenem miru.

V Carigradu se širi vest, da se je misija bolgarskega finančnega ministra v Petrogradu popolnoma posrečila. Bolgarsko posojilo se je dovolilo pod pogojem, da se Theodorov osebno potruži za to posojilo v Parizu. Rusija je dala tudi striktno obljubo, da Romunska ne bo napadla Bolgarske in da Romunska ne dobi bolgarskih pokrajin, marveč se ji dovoli le regulacija meje. Bolgarska dobi tudi po ruskem zagotovitvi Odrin in otok Thasos v Egejskem morju. Tudi so se vršila med Rusijo in Bolgarsko pogajanja zaradi razdelitve okupiranih pokrajin med države Balkanske zveze.

Pomorska bitka.

Počasi prihajajo v svet poročila o pomorski bitki pred Dardanelami.

Turška poročila vedo o zmagi turškega vojnega brodograja, vendar pa se je, kakor znano, turško vojno brodogrje umaknilo v Dardanele. Grška poročila zopet govore o veliki grški zmagi, in to zadnje dobiva vedno več verjetnosti. Sicer pravijo poročila iz Carigrada, da je bil grški dreadnought »Averof« zelo močno poškodovan na zadnjem delu in da je izgubil velik jambor. Tudi ve isto poročilo, da sta bila dva grška torpedna rušilca močno poškodovana, vendar pa tem turškim poročilom ni do sedaj mnogo verjeti, ker prihajajo edino iz turških virov.

Carigradski listi pa priznavajo nadalje, da je bilo 18. t. m. samo na turški oklopi križarki »Nejreddin Barbarossa« ranjenih 78 mož in 4 častniki, 7 mož in 4 častniki pa so bili ubiti.

Poročila nemškega veleposlanstva v Carigradu, katerim pač ni pripisovati preveč helenofilstva, zlasti ker ima Turčija večino svojih vojnih ladij iz Nemčije, pa pravijo, da sta bili v pomorski bitki dve turški enoti popolnoma razdejani, tri druge enote so morale kot nezmožne za nadaljni boj nastesti na plitvine. Admiralsko ladjo »Torgut Reis« so takoj začetkom bitke zadele krogle ene cele strani neke grške vojne ladje ter je bila ladja »Torgut Reis« od pet granat zelo težko poškodovana. Na povratku pri več turških ladjah niso funkcionirala kurila, tako da so imeli Turki tudi še na begu zelo občutne izgube. Baje je imelo turško vojno brodogrje v tej bitki 50 mrtvih in kakih 400 ranjenih.

»Hamidie« na begu.

Iz Port Saída poročajo, da se je peljala turška vojna ladja »Hamidie«, kakor se je izkazalo, dne 18. t. m. iz Sire v Beirut. Tam so zagledali s »Hamidie« neko bližajočo se križarko, najbrže nemško ladjo »Breslau«, ki so jo imeli za grško vojno ladjjo. Odrezali so na »Hamidie« sidro in »Hamidie« je odplula z največjo hitrostjo. Ko so zagledali s »Hamidie« v soboto zvečer dva torpedna rušilca, ki so jih imeli za grški ladji, se je »Hamidie« zatekla v Port Saíd.

Štajersko.

Deželni šolski svet štajerski je imenoval provisoričnega šolskega vodjo v Soboti Jožeta Kottnika za definitivnega šolskega vodjo.

Iz Celja. »Sokol« opozarja na svojo maškardo na pustno nedeljo. Posebnega naslova za to maškardo ni, vendar pa že danes vemo, da nas bodo obiskali zastopniki raznih jugoslovanskih narodov, še Turkom se ne bode godilo preslabo, če pridejo. Kdor bi še ne bil dobil vabila, naj sporoči to društvenemu odboru.

Iz Celja. Zdi se nam, da je naša javnost popolnoma pozabila na celjski okrajni zastop. Nihče se več zani ne briga, nihče ne vpraša, kaj je s to v naših razmerah vendar važno gospodarsko korporacijo, ki tudi sedaj, ko ne deluje in ko oskrbuje njene posle vladni komisar dr. Breschar, vendar gospodari z znanimi vsotami. V sledečem navedemo nekaj suhih števil, ki bodo našo trditve podprle. Proračun za l. 1913 celjskega okrajnega zastopa izkazuje namreč dohodkov (obresti od naloženega denarja) 100 K, izdatkov pa skupno 127.185 K 13 v. Primanjkljaj v znesku 127.085 K 13 v se bo pokrtil s 35% doklado na vse v okrajni predpisane neposredne davke, ki bi naj po proračunu vrgli za l. 1913 123.831 K 54 v; ostanek upa g. komisar prihraniti. Med izdatki vidimo potrebščine za okrajne ceste v znesku 98.880 K 80 v, 7% šolski donesek v znesku 34.766 K 29 v in 1% donesek k plači distriktnih zdravnikov v znesku 3538 K 04 v. Dalje so med izdatki plače tajnika (1320 K), cestarju (skupno 2800 K), pisarniške potrebščine, potni pavšal vladnega komisarja (1440), pristojbina za komisarja (500 K), podpore za distriktno zdravnike in živinozdravnike, donesek za regulacijo Savinje po 1500 kron, za povzdigo živinoreje 900 K, podpore obrtnim šolam v Celju (200 kron), Vojniku (150 K) in Žalcu (400 kron), kakor jih je še določil rajni okrajni zastop ter razne malenkosti. Podrobni pregled izdatkov za ceste nam kaže, da se zgoraj navedena znatna vsota izda le za popravilo cest, mostov, jarkov, za nasipanje, za cestarje itd., novega se ne gradi nič, kar je velika škoda za okraj in bi že moralo priti iz tega vzroka do rednih razmer v okrajnem zastopu. Razum se, da se okrajni zastop ne more lotiti tudi drugih potrebnih nalog v prid in korist prebivalstva, dokler je v njem vladni komisar, ki nima pravice kaj novega ukreniti. S cestami je tudi sedaj vsled Koroško-Benkovičeve lahkomišljene obstrukcije v štajerskem deželnem zboru velik križ, ker so ustavljene vse deželne subvencije. Vlada bi storila

edino primeren korak, ako bi razpisala za celjski okrajni zastop volitive in to v najkrajšem času. Zeleti bi bilo, da bi naša politična društva, občine in drugi javni činitelji začeli tozadevno akcijo.

Iz Celja. »Celjski Sokol« je imel v soboto, dne 18. januarja v gabskem »Sokolskem domu« svoj prav zadovoljivo obiskan občni zbor. Starosta br. Smrtnik se je uvodoma spominjal uspehov slovenskega sokolstva na praškem zletu in vspodbude, skatero nas je napolnila ta veličastna prireditvev. Spominja se mrtvih bratov Karla Vaniča, dr. Al. Brenčiča in prof. Kosija. »Celjski Sokol« izkazuje v preteklem letu lep prirastek članov (33); iz tajniškega poročila br. Kralja se namreč vidi, da je bilo začetkom l. 1912 104 članov, koncem l. 1912 pa 137. Odsek v Št. Jurju se je osamosvojil, odsek v Št. Pavlu v Sav. dolini pa hoče zaspiti. Celjski Sokol je v l. 1912 vsega skupaj 10krat javno nastopil doma in na raznih zletih; razun tega je z raznimi prireditvami skrbel za družabno življenje v Sokolskem domu. Telovadilo se je v 4 oddelkih prav živahno; vaditelj je 6. moških telovadcev 32, telovadk 17, narščaja 60. Br. načelnik Moškon se je pritoževal, da se za celjske razmere še premalo telovadi in da se zlasti starejši bratje radi ogibljejo telovadnice. Blagajnik br. Meglič poroča, da je imel Sokol v preteklem letu 2639 K 32 v prejemkov in 2617 kron izdatkov. Blagajniško poročilo se je brez ugovora odobrilo. Pri volitvah je bil izvoljen z malimi spremembami stari odbor. Pri slučajnostih se je razvila živahna debata o pripravljanih delih za letošnji ljubljanski Sokolski zlet.

Iz Celja. Za prvo zasedanje tukajšnjega porotnega sodišča so bili izzrebrani naslednji gospodje kot glavni porotniki: Andrej Stegenšek, pos. v Tevčah, Janez Pilihi, pos. v Škofji vasi, Juri Strenčan, pos. na Lavi, Anton Stern, mesar v Rog. Slatini, Ignac Rup, trgovec v Gornjem gradu, Ignac Fludernik, gostilničar na Ljubnem, Dominik Bezenšek, trgovec na Frankolovem, Franc Wusser (!), župan na Sladki gori, Viktor Zigrosser, vpokojeni nadoficijal v Rogatu, Janez Berdnitsch, trgovec na Slatini, Karl Teppey, trgovec v Celju, Anton Petek, župan na Sv. Krištofu, Simon Meglič, vpok. nadučitelj na Vranskem, Andrej Hudovernik, pos. v Velenju, Blaž Požabek, gozdar v Konjicah, Franc Pototschnig, tovarnar v Slovenjgradu, Janez Pinter, župan v Zavrhu, Anton Grosek, vpok. orožn. v Pijovcu, Franc Košenina, notarski kandidat na Vranskem, Jože Marzidošek, župan na Zhelovem, Jožef Mahkovec, trgovec v Retiu, Janez Mastnak, krojač v Celju, Alojz Cvahte, župan v Ličenci, Jože Prislán, trgovec v Gornjem gradu, Jožef Vrečko, trgovec na Bizeljskem, Juli Šimeček, pos. v Stari vasi, Jože Skaza, pos. v Velenju, Franc Schauer, velepos. na Vranskem, Florijan Rak, pos. v Sp. Gorčah, Franc Delakorda, gostilničar v Št. Janžu na Vinski gori, Michael Jošt, pos. v Gotovljah, Viktor Hauke, hotelir v Šoštanju, Anton Verbič, trgovec v Sernvici, Franc Pikel, trgovec v Št. Pavlu pri Preboldu, Matija Jeraj, pos. v Nizki, Ignac Jakl, krojač v Vojniku. — Kot nadomestni porotniki so bili izzrebrani: Jože Steiner, sedlar v Žalcu, Juri Krašovic, trgovec v Žalcu, Jože Jarmer, lesni trgovec v Celju, Franc Kincl, gostilničar v Št. Jurju ob Juž. žel., Janez Suppan, mesar v Celju, Rudolf Costa-Kuhn, tovarnar v Celju, Anton Majcen, pos. v Šmarjeti, Florijan Vrečko, pos. v Škofji vasi, Anton Kossar, ključavničar v Celju.

Iz Gaberja pri Celju. V ponedeljek zvečer je gorelo pri posestniku Koštomaju po domače Luk e ž u v Trnovljah. Še predno je počil na Miklavškem hribu običajni alarmni strel, je bila že naša požarna bramba pod poveljstvom gosp. Konrada Gologranc a na potu in je prišla tudi prva h Koštomaju. Posrečilo se je, da je ogenj v toliko omejit, da je zgorelo le gospodarsko poslopje.

Iz Laškega trga priobčujejo glasila nemških napadalnih organizacij »Schulvereine« in »Südmarke« lepa poročila o uspevanju podružnic v Laškem trgu. Posebno se odlikuje po svojem protislovenskem delu v teh podružnicah deželnosodni svetnik Wagner. In Ciril-Metodova podružnica?

Iz Slovenske Bistrice poročajo, da so bili izvoljeni pri volitvah v okrajni zastop iz skupine veleposestva sami nemškutarji.

Nemški narodni svet za Spodnje Štajersko se je, kakor beremo v »Grazer Tagblatt«, sledeče konstituiral: predsednik je dr. G. Delpin, odvetnik v Ormožu; podpredsednik je dr. O. Ambroschitz, uradni vodja celjskega magistrata, in Franc R. S., učitelj v Mariboru; tajnik: Tomaž Wernitznigg, nad-

učitelj v Krčevini pri Mariboru, in Norbert J a h n, urednik v Mariboru; blagajnika: dr. Avg. Plachki, odvetnik v Ptuju; in Jožef Baumeister, trgovec v Mariboru. — Zadnji bo menda nemškega rodu, nemštvo vseh drugih »voditeljev« te zloglasne združbarske organizacije, ki se imenuje »nemški narodni svet za Spod. Štajersko«, je pa jako sveže. Izvzemši Baumneistra, ki so ga vzeli zraven menda zaradi lepšega, so vsi člani tega »narodnega« sveta učitelji, advokati in uradniki — ljudje torej, ki imajo od nemško-nacionalne združbarije na Spodnjem Štajerskem največji dobiček. Ostali Nemci, kolikor jih je res v naši deželi, pa nimajo s to »narodno« korpozicijo nič opraviti.

Iz Gradca. Tu je imela v nedeljo takozvana »neodvisna krščansko-socialna stranka«, katero vodi državni poslanec P a n t z, svoj strankin zbor. Ta klerikalna stranka se odlikuje od Hagenhoferjeve po tem, da ne odobrava njenega agrarnega programa in da se zavzema za ostrejšo nastopanje v nacionalnih vprašanjih. Nemški nacionalci gojijo upanje, da bodo s pomočjo te stranke oslabili pri prihodnjih volitvah Hagenhoferjevo skupino v deželnem zboru štajerskem.

»Triglavanski« ples v Mariboru. Zopet prosimo vse one cenj. starejšine akademičnega tehničnega društva »Triglav« in častite narodne obitelji, ki iz kateregakoli vzroka niso doble vabila, naj to spregledajo in naj blagovolijo reklamirati na naslov: Akademično tehnično društvo »Triglav« v Gradcu, Schönauergasse 17/l. Prepričali smo se namreč, da mnogo razposlanih vabil ni bilo dostavljenih, zato še bolj prosimo reklamacij. Opozarjamo na to, da nam je zasigurana vojaška godba bosherc. polka št. 2 iz Gradca, ki bo s svojo priznano izvrstno godbo in vstrainostjo zabavala ne le plesalce, ampak sploh vse obiskovalce plesa. — Pripravljene bodo posebni šotori za jestvine in posebna soba za kavarno, kjer bo zabava neprisljena. Vedno nove reklamacije so nam priča, kako veliko je zanimanje za prireditvev po celi Štajerski in tudi na Kranjskem in po drugih slovenskih deželah. Kakor čujemo, bo starejšinska zveza akad. teh. društva »Triglav« na isti dan popoldne sklicala svoj občni zbor in bo tedaj zbranih veliko število starih hiš, ki se bodo v veseli družbi zopet pomladili in se po dijaško zabavali.

Drobne novice. »Sokol« v Št. Pavlu pri Preboldu ima svoj občni zbor v nedeljo dne 26. januarja ob 2. popoldne pri Kazariju (Rozaju) v Dolenjski vasi. Društvo je v nevarnosti, da zaspí — naj bi ga ta občni zbor poživil! — Iz Gradca. V konkurz je prišla litografična tvrdka Ernesta Mattheja v nasledniki. Začasni upravitelj konkurzne mase je odvetnik dr. Herman Schwarz v Gradcu. — Iz Brežic poročajo, da sta kmeta J a g r i č in V o l o v c tako pretepla kmeta V o l o v c a na poti iz gostilne, da se je Volovec komaj še zvelkel v nek hiev in tam na otrpnjenju možganov umrl. Brezsrčna pretepača so že zaprli. — Iz Konjic poročajo, da so dobili v Kotu pri nekem posestniku v sviniškem hlevu tate, ki so hoteli odpeljati pitane svinje. Enega so prijeli, trije so pa zbežali.

Koroško.

Iz Rožne doline. Tudi na Koroškem so začeli ruvati naši »bratci« klerikalci. To ni sicer novost; a vsaki pametni Slovenec si je še pred nekaj leti mislil, da je to samo poskusni manever gotovih strankarjev. — V prijaznem, a vseskozi nemškutar-skem trgu Borovlje kjer je slovensko ljudstvo po veliki večini naprednega mišljenja, je brezplačno prepustila tamošnja slov. posojilnica lepo društveno sobo, brez razlike — slovenskim društvom. — Prišel je pa novi kaplan Starc, kateremu je v kratkem pričelo smrdeti v društveni sobi. Najel je za »svoje« ljudi proti visoki najemini (ker imajo denarja dovolj) drugo sobo od Neinca Prose-na. Prepovedal je organistu podučevati napredne slov. fante v petju in tako razbil eno najboljših pevskih društev. Njegovu privrženci se tudi niso smeli udeležiti C. in M. veselice na Novega leta dan. — Prihodnjo nedeljo priredi celovška Čitalnica krasni zabavni večer. Dolžnost vsakega zavednega koroškega Slovenca bi bila, da se udeleži te edine boljše slov. predpustne prireditve na Koroškem. Dobri naši »prijatelji« so tudi tukaj naši gradivo za nasprotovanje. V Podlubljskem del. domu priredijo neko igro in po igri običajni ples. Od hiše do hiše se lovijo verne ovčice za krščansko izobr. društvo in njega nedeljsko prireditvev. Ni izključeno, da bodo s tem dosti škodovali celovški Čitalnici. Koroške klerikalce že predobro poznamo in upa-

mo, da je v tej zadevi to naša prva in zadnja beseda. Ne bomo se prepirali, ker mi imamo potrebnejšega dela dovolj. Uverjeni pa smo, da nas bodo ravno ti hujškalci še potrebovali, in takrat bomo mi imeli — zadnjo besedo. — Nekaj nepokornih naprednjakov.

Žrtve premogovega plina. V celovški okolici so stanovali skupno v eni sobici Tržačani 50letna perica Helena Oblakova, njena hči Katarina in njen zet Silvester Gratzler. Včeraj dopoldne so našli v sobici vse tri mrtve. Zakurili so si zvečer peč, in da bi se ta prehitro ne shladila so zaprli odvod v dimnik. V sobi se je nabral premogov plin, ki jih je umoril.

Celovška trgovska in obrtniška zbornica je imela v ponedeljek prvo letošnje sejo v kateri je bilo izvoljeno tudi predsedstvo. Izvoljeni so bili dosedanjí funkcionarji in sicer predsednik M. pl. Burger, podpredsednik ces. svet. Moschner in prov. predsednik komercialni svetnik Taurer.

Primorsko.

Goriški deželni zbor. — Po. avnava z manjšino? Kakor smo že poročali so bili na Dunaju laški liberalci in slovenski klerikalci v zadevi deželnega zbora goriškega. Konferirali so tudi z dr. Susteršičem. Hoteli so doseči, da bi bil deželni zbor goriški sklican ne oziraje se na manjšino in ne oziraje se na to, da goriški deželni zbor ni popoln. To odposlanstvo, ki je zahtevalo od vlade, da ji omogoči zopet zahtevno delo brez manjšine in da bi zborovali kar sami med seboj, ni doseglo svojega namena, marveč se je poslanec naložil, da se morajo poravnati preje z manjšino. »Soča« piše glede tega in pravi, da če je to res, bi se morala večina obrniti do poslanec slov. veleposestva, do kraškega poslanca in do voditeljev furlanske ljudske stranke, nakar bi se morale razpisati dopolnilne volitve za 6 mandatov v Furlaniji in za mandat slovenskih trgov in mest. Pri tem pa poudarja »Soča«, da je težko verjetno, da bi se dosegel modus vivendi med večino in manjšino. Lansko leto se je vlada vklonila pritisku nekega izven-deželnega poslanca, barantaje z njim, ter sklicala deželni zbor brez dopolnilnih volitev in s tem odobrila vse nezakonitosti in krivice nasilne deželnozbornske večine. Ze takrat so poslanci manjšine odločno protestirali proti vmešavanju tujih parlamentarcev v goriške deželne razmere in odklanjali vsako odgovornost za dogodek v deželni hiši in poostrenje položaja. »Faktor tuji naši deželni« in »Neki izvendeželni poslanec« je dr. Susteršič, ki zopet mešetarji za goriški deželni zbor. Teško je toraj verjetno in nemogoče da bi se pod takimi avspicijami in takim mešetarjenjem dosegla sedaj kar naenkrat poravnava z manjšino.

Volitve v goriško trgovsko in obrtniško zbornico. — Slovenci! pobrigajte se za svoje pravice. Dne 28. v torek in dne 29. v sredo se vrše volitve v trgovsko in obrtniško zbornico v Gorici. Prva trgovska kategorija voli 2 člana, druga 2 člana prva obrtna kategorija 3 člane, druga 2 in tretja 3 člane. Slovenci se volitev udeležijo in bodo postavljeni spoznavno slovenski kandidati, ki se pravočasno objavijo. Slovenci naj se zavedajo svojih pravic, da ne ostane na dve tretjini dežele brez zastopstva, sedaj vladujoča klika pa brez kontrole. V to vrsto se je sestel »Narodni odbor združenih Slovencev v Gorici«, ulica Sv. Ivana št. 7, kamor naj se vsak volilec obrne glede pojasnil in kamor naj tudi vsak Slovenec pošlje svojo glasovnico z lastnoročnim podpisom zraven štampiljice. Za ženske se mora podpisati kak moški, ki jim pomaga voditi obrt s pristavkom »kot poslovodja«. Kdor še ni dobil izkaznice oziroma glasovnice naj se nemudoma obrne na zgoraj omenjeni odbor. Nasprotniki delajo na vse kriplje in na vse načine, da bi pridobili več volilcev, toda Slovenci bodite vsaj toliko zavedni, da bodete varovalni svoje koristi in se ne bodete vsedali na limanice sedaj sladkih farizejskih sovražnikov. Ob enem se razpošljajo zopet volilne izkaznice, kakor tudi razpis volitev samo v italijanskem jeziku. Slovenci se opozarjajo, da imajo pravico zahtevati, da so natisnjene te uradne listine tudi v slovenski poleg drugih jezikov in naj samolaške listine zavrnejo in zahtevajo slovenske. Spomnijo naj se pri tem značilnega slovenskega pregovora, ki pravi: Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujičevi peti.

Podružnica N. D. O. v Sv. Križu pri Trstu je ustanovljena. Ustanovni občni zbor se je vršil v nedeljo v veliko razočaranje socialnih demokratov, ki so smatrali Križ kot svojo trdnjavo, katero so sedaj izgubili. Rdečo nenarodno barvo je izpodrini-

la modra barva Narodne delavske organizacije. Ustanovni zbor je bil častno obiskan. Udeležili so se ga kmetje, kamnoseki, ribiči, razni drugi delavci in uslužbenci, učitelji in častno zastopstvo ženstva. Zborovanje se je vršilo v postilni g. Košute, otvoril ga je predsednik pripravljalnega odbora Martin Magajna, tržaško N. D. O. pa so zastopali dr. Kisovec, strok. tajnik Brandner in zastopnik najmočnejše strokovne organizacije, ki je združena v N. D. O. to je zidarske skupine g. Pregarc. Govorilo je več govornikov, ki so bili vsi navdušeno pozdravljeni. N. D. O. se mora na tej krasni pridobitvi gotovo čestitati!

Sprevod srbskega majorja Filipoviča v Trstu. V ponedeljek jutraj je priplul Lloydov parnik v Trst in pripeljal truplo pokojnega srbskega majorja Filipoviča. V Trstu sta pričakovala krsto pokojnikova mati in njegov stric, pravoslavni duhovnik in številna množica pravoslavnih vernikov. Ko je svečenik dovršil svoj obred so dvignili krsto 4 mornarji Dalmatinci in so jo nesli na voz, za katerem se je razvrstil veličasten sprevod. Spremili so pokojnika prvi poročnik Stojan Marjanović, konje-niški podnadrednik Krivošić in pehotni narednik Stojan Marjanović, za njimi srbski konzul in srbski prvak Laza Aničić, nato množica Srbov, Slovencev in Hrvatov. Na vozu so peljali dva krasna velika venca in sicer splitskih Hrvatov in tržaških Srbov. Slovenci so se morali udeležiti spreveda brez venca, ker so nepozno zvedeli o pogrebu. Krsto so položili na to v železniški voz, ki pride v Belgrad v sredo zvečer ali v četrtek jutraj. Iz Belgrada odpeljejo Filipoviča v Čačak, kjer je doma. Spremstvo, ki se je odpeljalo preko Zidanega mosta je govorilo o pokojniku z velikim spoštovanjem. Bil je eden najboljših častnikov srbske vojske, jako izobražen in izvežban ter demokrat. On je peljal srbske čete preko Miriditije do morja. Ko je prodiral iz Sv. Ivana Meduanskega proti Lešu, ga je napadla pljučnica, kateri je podlegel pred osmimi dnevi. Spremstvo nosi s seboj zelo veliko turških trofej. Ob enem so spremljevalci potrdili, da je Drač v stalnih stikih z domovino, ter da so se prilično pomirili Albanci, dasi so bili besni v svojem fanatizmu. Vojska je bogato preskrbljena z živežem. Srhom se godi jako dobro in jim posebno prija obmorska klima in milo podnebje.

Samomor vojaka. Včeraj smo poročali, da si je v Rojanu prerezal neki vojak z britvijo vrat. Dotični vojak se piše Ešel, je služil drugo leto in je včeraj v bolnišnici umrl.

Poboj v Dekanah. V neki gostilni so se med plesom sprli fantje, pri čemer je bil 20letni mizarški pomočnik Furlanič smrtno nevarno ranjen s srpom. Vzrok prepira ljubomurnost. Furlaniča so prepeljali smrtno ranjenega v bolnišnico v Trst.

Stavka kuharjev in natakarjev v Trstu pri parobrodni družbi »Dalmatia« se še vedno nadaljuje. Ravnateljstvo je nekaterim zahtevam stavkujočih že ugodilo.

Zastrupil se je v Trstu 39letni trgovski potnik Viljem Jes z octovo kislino. Prepeljali so ga v brezupnem stanju v bolnišnico. Vzrok samomora ni znan.

Samomor železničarja. Blizu svetilnika v Trstu je našel čuvaj že precej nagnito truplo utopljence 45letnega uslužbenca državne železnice Ivana Sila, katerega dr. so pogrešali že cel mesec. Izvršil je samomor iz dosedaj še neznanega vzroka.

Inomost-Trst, poštna tatvina. Decembra 1911 je bilo ukradenih na pošti v Inomostu 1850 kron. Januarja 1912 pa so trije tatovi preoblečeni v poštne uslužbence ukradli 17.000 kron. Takrat so dva tatova, kakor smo že svoječasno na drugem mestu poročali, aretirali, tretji pa jim je ušel. Takrat so aretirali tudi poštarico Jospino Baumgartnerjevo, ker je bila osumljena, da je v zvezi s tatovi. — Dne 12. t. m. se je Baumgartnerjeva usmrtila v zaporu. Sedaj so hoteli aretirati njenega brata, oficijanta pri pomorski vladi v Trstu — ki pa se je odpeljal v Inomost — aretirali pa so v Trstu njegovo mater Marijo Baumgartnerjevo v Rojanu, ker sta oba mati in sin na sumu, da sta soudeležena pri tatvini. Marija Baumgartnerjeva je bila že enkrat aretirana, toda po 2 mesečnem preiskovalnem zaporu so jo zopet izpustili. V njenem stanovanju so zaplenili sedaj obširno korespondenco s pokojno sestro.

Puljska občinska afera. Dne 29. t. m. v sredo se prične pred notornim sodiščem v Rovinju zanimiva obravnava proti bivšim laškim mestnim gospodarjem v Pulju, ki do sedaj še niso prejeli zaslužene kazni za ogromne goljufije, ki so jih izvršili kot mestni funkcionarji v škodo občine — v škodo vseh davkoplačo-

valcev. Obtožencev je 10, obravnava bo trajala 14 dni.

Vohunka? V Kotorju so opazovali že delj časa mladega lepega moža, tujca, ki se je vedno izprehajal ob obrežnih utrdbah. Mož je postal sumljiv, začeli so ga zasledovati in so ga končno aretirali. Preiskava je dognala, da je ta mladi mož — ženska. Pri preiskavi ni odgovarjala na vprašanja in se je delala za gluho-nemo. Preiskava se nadaljuje, oblasti so mnenja, da imajo vjeto rafinirano in nevarno vohunko.

Dnevne vesti.

+ Pri nas se preveč tiska! Ne prihajajte nam z ugovorom, da imajo neodvisni dopisniki blag namen, iz naših vrst iztrebiti nekake polklerikalce. Pojdite se solit s tako frazo! Ozrite se raje na S. L. S., pri kateri nikdar ne doživite, da bi glodala in grizla svoje može. Nasprotno, nekdanje naprednjake, kakor so Jeglič, Šuklje in drugi, zavija v flanelo, da se ne prehlade in da se ne čutijo tuje v vrstah klerikalnih tovarišev, med katere so zašli, kakor Poncij v credo. To je pametno, politično stopanje v današnjih težkih dneh. Sicer je pa pojem »polklerikalcev« največkrat čisto subjektiven. Če se ne motimo, je v Radovljici pri neodvisnikih zašel nekdo med polklerikalce, ker v svoji prodajalni ni prodajal pravih bonbonov, in ker svojih škričljiv ni tako zavijal, kakor je bilo včasih gosp. neodvisniku! Še hujši so pa tisti lokalni škandali, ki se na ametnih način izključujejo iz najnedolžnejših krajevnih pripeljajev. V Radovljici se je neki večer poslavljajal gospod, ki se je selil v drugi kraj, od svojih prijateljev. Iz te valetse se je rodil neodvisen produkt, ki pod naslovom »Cvičkarji« že nekaj tednov maltretira slovenski okus. Vsak, ki je bil pri tisti valetsi, je pod tujim imenom na tak način opisan v teh »Cvičkarjih«, da v Radovljici takoj vedo, pod »Sablo« se skriva ta, pod »Milo-vrhom« oni. Vmes so seve tudi časte tude dame, kar je pri takih literaričnih fekalijah samo ob sebi umevno! V drug m pa so vsi pijanci, vsi ponočnjaki, in hudič vadi, kaj še vsc! Kar se tiče obsega, je ta najnovejši proizvod našega leposlovja blato, in sicer ne samo polučično blato, kar pa se tiče jezika, je ta proizvod žaganje prvega izdelka. Prizadeti pa stiskajo pod javnim zasmehom pesti v žep, ker si pomagati ne morejo. Da preklirjajo svojo stranko, katere jih hladnokrvno prepušča taki nečloveški torturi, je pač tudi več kot naravno. Sklep: Temu mesarjenju med našimi somišljeniki — bodisi v Radovljici, bodisi v Trstu, ali kjerkoli, mora biti enkrat konec! Če ne z lepo, pa z grdo!

+ Sestanek jugoslovanskih politikov. Z ozirom na naša izvajanja v člankih »Jugoslovanski problem in avstrijski Jugoslavlani, nam je poslal ljubljanski državni poslanec gospod dr. Vladimir Ra v n i h a r to-le pismo: »Nekako leto je poteklo, kar je bilo politično društvo »Edinost« v Trstu dalo inicijavo za sestanek vseh jugoslovanskih politikov, brez razlike strank. Izmed prvih sem pozdravil složno misel, poudarjajoč, da je nujno potrebno, da dobi politika južnega Slovanstva enotno smer proti enotnemu cilju. Do sestanka ni prišlo. Pristaši S. L. S. so stali a priori na odklonilnem stališču. Menda sploh niso dali odgovora na povabilo. Z njimi so šli hrvaški pravaši. Obžalovati pa je, da ni prišlo vsaj do sestanka neklerikalnih jugoslovanskih politikov, čeprav bi tak sestanek ne imel več onega velikega pomena, kakor prvotno zamišljeni sestanek, kakor ga enako nima separatistični pohod politikov S. L. S. in hrvaške stranke prava. Posledice tega nesložnega postopanja občutimo najbolj v dunajskem parlamentu in v — delegacijah. Pa vladi je čisto prav tako! — Zopet hočem biti izmed prvih in odkritosrčno pozdraviti vaš nasvet, priobčen v včerajšnji šievilki »Slovenskega Naroda«. Ako rabite za vresničenje svojih predlogov moje pomoči, sem vam na razpolago. — Z odličnim spoštovanjem dr. Vladimir Ravnihar.«

+ Gospodarske posledice proti-avstrijske politike avstrijske postajajo vseobčutljivejše. Kdor vzame kak dunajski list v roke, čita v njem bridko jokanje, kako zastajata trgovina in industrija, kako pri nas vse hira in propada, dočim procvitajo druge velike države kakor še nikdar. Posledite teh žalostnih gospodarskih razmer občutimo tudi pri nas. Kako vplivajo zlasti balkanske razmere, o tem bi vedeli na primer na Gorenjskem marsikaj povedati. Kranjska obrtna družba na Jesenicah je velik del svojih izdelkov izvažala na Balkan in v Turčijo. Zdej je ta izvoz ponehal. Zasluzki na Jesenicah so se skrčili in ker delavci malo zaslužijo, dakr tudi trgovcem, obrtnikom, gostilničarjem itd. malo zaslužiti. Nič

bolje ni v Beli peči. Ondotna tovarna je večji del svojih izdelkov prodajala na Balkan in zdaj ni odjemalcev in vse stagnira. Še vse huje pa je seveda na Moravskem. Trgovci in obrtniki na Dunaju tudi kar nič ne skrivajo svoje nevolje zaradi avstrijske politike, kajti boje se po pravici, da bo njih izguba trajna. Ostalih Dunajčanov pa to ne moti čisti in veselo goje nadalje svoje protislovenske zabave. Pretepanje Jugoslovany je na Dunaju vsakdanja stvar. Čehe puste Dunajčanje zdaj za enkrat na miru, zato pa napadajo in pretepano Jugoslovane. Dahes je na Dunaju tako, da ni varen življenja, kdor na cesti srbski, hrvaški ali slovenski govori. In med tem, ko pisarijo dunajski listi, da zavzema srbsko časopisje proti Avstriji sovražno stališče — kar pa nikakor ni res — zasramujejo na Dunaju Srbe na način, ki presega res vse meje. Tako na primer pojo v gledališču »Apollo« pesemco, da bo kmalu »ein Tron frei« in da bodo ta srbski prestol prenesli »als Leibstuhl nach Wien«. Taka zasramovanja se pojo na Dunaju z vednostjo in z dovoljenjem državne oblasti v javnih gledališčih. To je seveda pravi način doseči prijateljske razmere s Srbijo.

+ Državi avstro-ogrski ni pomagati, tako piše dunajska korespondenca »Die Information«, ki ima stike, kakor je splošno znano, z najvišjimi krogi. V svoji včerajšnji izdaji namreč piše dobesedno: »Komur ni jasno, da smo od vsega začetka že zagrešili napako, da smo se izognili resnim in energičnim izjavam svoje volje v zmislu svojih interesov, temu ni več mogoče pomagati, kakor tudi ni moči pomagati državi — avstro-ogrski, ki je vsled svojega kolebajočega nastopanja izgubila eno diplomatsko bitko za drugo, in ki je sedaj končno in stalno izključena z Balkana. Sicer pa je tudi Nemčija v diplomatskem oziru zagrešila iste napake, kar je imelo za posledico, da je trozveza podlegla trojnemu sporazumu. Ako premetrmo dobo od začetka balkanske vojne, opažamo same poraze na strani trozveze. Mi smo korakoma svariili pred njimi, najzadnje pred nesrečno konferenco veleposlanikov. Posledice so nam dale prav. Bodočnost bo še enkrat pokazala, da je bilo naše stališče pravilno, in takrat se bo splošno izražalo obžalovanje, da nismo takoj dali, da bi govoril meč. Zakaj diplomatskim premetenostim Angleške in Rusije nismo bili nikdar dorasli.« — To je priznanje, ki govori debele knjige. Naša država je poražena, kamorkoli se obrne. Toda čegava krivda je to? Pač samo naše absolutno nesposobne diplomacije, ki ne ume z uspehom zastopati naših interesov! Človek bi torej mislil, da bo naša prva naloga ta, da storimo vse, da temeljito reformiramo našo nesposobno diplomacijo, ki je edino kriva naših neuspehov. Toda ne! V diplomaciji naj ostane vse pri starem, mi raje apeliramo na — meč Dobro! Toda kdo je nam porok, da nam ne odpove tudi to zadnje sredstvo? In kaj potem? O tem vprašanju menda čisto nič ne razmislijo tisti, ki tako radi rožljajo s sabljo. Ali bi ne bilo pametnejše in modrejše, da bi skušali najprvo odstraniti vzroke naših neprestanih diplomatskih porazov in neuspehov? In to ni posebno težko, saj je treba spremeniti samo vrtoglavo notranjo in zunanjo politiko v zmislu pravičnosti. Naša politika pa je bila doslej od pravičnosti oddaljena tako daleč, kakor je visok Gavrizankar. Ker pa očitna krivica ob koncu koncev še ni nikoli triumfirala, zato tudi mi doživljamo poraz za porazom na vseh poljih. Zato pričnimo s pametno, trezno, pošteno in pravično politiko, pa nam ne bo treba razljati s sabljo in polagati naše bodočnosti na ostrino našega meča!

— Hudobni Golo protestira. Že dolgo se nisem tako presrečno smejal, kakor danes, ko sem čital v »Dnevu« poslanico, naperjeno proti mojemu spisku »Hudobni Golo protestira«. Da skupno službovanje moških in ženskih uradnikov ne ostane vedno kolegialno — nevtrarno — to je pač človeško; ženska lepota in moška prikupnost vplivata pač tudi v uradu, z uniformo ali pisalnim rokavom še ne postane nihče srednjega spola. Iz skupnega službovanja so že dostikrat nastale poroke, nastale tudi že drame in zgode se pogostoma komedije. Stvar ima na sebi svojo resno stran. Veliki francoski dramatik Brieux je šele pred nekaj tedni spisal dramo, ki ima za problem skupno službovanje moških in žensk. Jaz sem se tega problema dotaknil s humorističnega stališča; moški pač pravimo, da nas ženski čar zapeljuje, sami pa da smo pridni in krepostni... Moj spisek ni prav za prav nič drugega, kakor vrsta komplimentov ženski lepoti in zapeljivosti... in zato se od vsega srca smejem preotročji poslanici v »Dnevu«. — Jakob Brzin, steno-graf in literat.

— Povest slovenskih prostovoljcev. Pod tem naslovom začnemo ju-

tri priobčevati jako zanimive spomine onih dveh slovenskih visokošolcev, ki sta se kot prostovoljca udeležila črnogorske vojske proti Turkom.

— Pretepanje v šoli. K naši včerajšnji notici pod tem naslovom se nam poroča, da je bila knjiga, ki jo je vzel katehet Janc nekemu učencu nadaljevalne šole, čisto nedolžne vsebine, bil je Karla Maya potopisni roman »V padašihovej senci«. Janca jezi, ker napredna šentjakobska knjižnica lepo uspeva, dočim klerikalna nikamor ne more, ker ima samo knjige najobskurnejše klerikalne tendence, da bi se čitatelji z njimi poneumnjevali. Tudi Jančev lepi glas ne more vabljivo vplivati na ljudi, da bi drli za njim, kot želi in agitira po vseh klerikalnih babnicah za svoje »posvetno« društvo.

— Oblačinemu društvu revnih otrok je daroval gospod Ed. Horak iz Trsta povodom smrti ces. svetnika gospoda Ivana Murnika 50 K. Živel dobitnik!

— Darila. Mesto venca na krsto prerano umrle blage gospe Olge dr. Šavnikove so darovali za »Dijaško kuhinjo v Kranju« po 20 K; podpredsednik poslanske zbornice vitez Jos. Pogačnik v Podnartu »Frankovi« v Podbrezjah; obitelji nadinženj Fr. Žužkova v Gradcu, Pavla in Fr. Ks. Sajovic v Tacnu; dalje ga. Gabrijele Žužek v Ljubljani, 10 K in c. kr. sodni svetnik Fr. Peterlin v Kranjski gori, 5 K, skupaj 95 K. — Čovekoljubnim darovalcem se odbor iskreno zahvaljuje. — Imena darovalcev in darovalk izmed kranjskega meščanstva priobči odbor »Dijaške kuhinje« koncem tedna v »Gorenjcu« in »Savi«.

— Za knjižnico gospodarskega naprednega društva za šentjakobski okraj je daroval gosp. dr. Milan Šubič 20 K kot fantovščino šentjakobskim fantom, ki so mu ob priliki njegove poroke z gdč. Katinko Kavčnikovo izročili opristolno pismo, za prosto pot iz šentjakobskega okraja. Rodoljubnemu darovalcu in požrtvovalnim šentjakobskim fantom najlepša zahvala za praktično smisel za ljudsko izobrazbo.

— Odvetniško pisarno je otvoril gosp. dr. Ivan Lovrenčič v Počivalnikovi hiši na Miklošičevi cesti št. 8 nasproti hotela »Union«. Dr. Lovrenčič je znan kot predsednik »Slovenskega lovškega društva«.

— Zeleni križ. Namen in pomen »Rdečega križa« pozna danes prav gotovo vsak človek. Obstaja pa tudi »zeleni križ«, katero ime je pri nas še precej nepoznano. Namen »zelenega križa«, ki je razširjen po celi Evropi, je, podpirati ponesrečene in onemogle lovške uslužbence, njih vdove in sirote. Tudi »slovensko lovsko društvo« je ustanovilo »zeleni križ« slovenskih lovcev, ki zasleduje iste cilje in ima iste težnje kot »zeleni križ« drugodi. Plemenitega in človekoljubnega namena te inštitucije ni potreba posebe poudarjati, stojimo pred dejstvom, da je pri današnjem razmahu slovenskega lovstva, ki je važna panoga v našem narodnem gospodarstvu, postal »zeleni križ« slovenskih lovcev potreben. V korist »zelenega križa« se prirejajo prav tako dobrodelnih prireditelj, zlasti pa plesi, ki spadajo med najširjajše podobne prireditve časa navadno pod protektoratom najvišjih oseb in članov vladarskih hiš. Tudi II. veliki lovski ples dne 1. svečana t. l. se vrši v korist »zelenega križa« slovenskih lovcev. Namen prireditve je tedaj v vsakem pogledu plemenit in človekoljuben, vsled česar jo je vsekakor občinstvu najtopeje priporočati.

— Užitninski revident Josip Novak je koncem preteklega leta praznoval nadštiridesetletnico svoje dacarske službe, t. j. dne 1. januarja tega leta, torej 2 in pol meseca čez 40 let, ter potem to službo še čil in zdrav zapustil. — Vsled tega se tem potom javno zahvaljuje bogu, vsem dobrim, pa tudi nekaterim hudobnim ljudem, kateri poslednji so sicer zoper svojo voljo, pa vendarle k temu pripomogli.

Iz seje c. kr. okr. šolskega sveta v Radovljici, ki se je vršila dne 20. t. m. ob polu 3. popoldne. — Predsednik poroča o predsedstvenim potom rešenih zadevah. — Sestavi se ternopredlog za izpraznjeno nadučiteljsko mesto. Sestavita se ternopredloga za stalno popolnitev izpraznjenih mest na Koroški Beli in Kranjski gori. — Priznajo se sledeče petletnice: Prva provizorična petletnica učitelju E. Schifferju, Jesenice. Druga starostna doklada učiteljici Zemljanovi, Boh. Bistrica. Provizorična doklada učiteljici Karolini Gams, Boh. Srednja vas. Peta starostna doklada se prizna nadučitelju Val. Zavrlu, Begunje in slednjič tretja učiteljici Franciški Pogačnik, Ribno. — Krauland Josip, Bela peč dobi provizorično in prvo definitivno petletnico. — Potrdi se račun okrajnih šolskih potrebščin za l. 1912, kakor se tudi sprejme proračun za l. 1913 v znesku 1100 K. — Ugodno se rešita dve prošnji za denarno podporo.

Končno se odobri več inšpekcijskih poročil. Pri tej priliki se soglasno sklene, izreči pismeno pohvalo za uspešno in plodonosno delovanje v šoli učiteljici v Radovljici Mihaeli Huthovi.

V c. kr. okr. šolski svet Radovljanski je bil voljen kot zastopnik občin dr. Benček Jos. z Bleda in kot namestnik Iv. Finžgar, župan z Breznice.

Lovski blagor. Znani medvedar gospod Ivan Rus iz Brež pri Ribnici je ustrelil dne 18. t. m. v Veliki gori staro medvedko. Trikrat jo je streljal in vsakokrat dobro zadel. Prva kroglica na daljavo 85 m jo je zadel v prsa, druga in tretja pa v levi bok. Težko ranjena se je poizkusila postaviti v bran, — a so jo prej zapustile moči.

Lovski ples v Idriji. V soboto, dne 1. svečana letos se vrši v pivarni pri »Črnem orlu« velika lovska veselica združena z različnimi zabavami, vojaškim koncertom in plesom. V Idriji in okolici se opaža vsestransko zanimanje za to v letošnjem mestu največje in najsijajnejše prireditve, ki obeta, da bo nudila udeležnikom ne samo obilo zabave, veselja in razvedrila, ampak tudi fina jedila ter različne izborne kapljice domačega pridelka iz pipe in steklenice. Tudi za plesalce bo prilejal poseben prostor, da bodo zamogla mladina ob zvokih vojaške godbe neovirano rajati do belega dne. Vstop bo dovoljen vsakemu — posebne toalete se ne zahteva. Opozorjamo torej na to veselico že danes ter upamo, da se je bodo udeležili v velikem številu vsi pravi lovci ter odkriti prijatelji narave in proste zabave.

Našim rojakom v Trentinu (Južno Tirolsko)! V nedeljo 26. t. m. popoldne sestane v Roveretu, restavracija Epler, mala dvorana, vseh narodno čutečih rojakov v Trentinu. Pretresavale se bodo v medsebojnem pogovoru važni momenti, obenem bomo sklenili bilanco preteklega leta. Priporočamo se našim cenjenim damam, da nas počaste s svojimi navzočnostjo. Pripeljite druge seboj, ki niso obveščeni potom časopisov! Prihitite vsi brez izjeme! Na veselo svidenje!

Seznam priporočenih in navadnih nevročiljivih pošiljatev, ki so bile meseca decembra 1912 odprte pri oddelku za nevročiljive pošiljatev v Trstu in ki so njih odpošiljatelj neznani. **Priporočena pisma:** Trst 1.: št. ? od 21. oktobra 1912 Jože Caracalla, Trst; št. 16 od 24. oktobra 1912, Matilde Bausek, Steindorf; št. 254 od 12. oktobra 1912 Hans Mauthner, Pulj; št. 390 od 10. septembra 1912, Lotte Perkulm, Baden; št. 161 od 17. oktobra 1912, Olga Haggicosta, Trst; št. 329 od ? Petko Bačić, North Bend; št. 205 od ? Paul C. Caracostanti, Scalanuova; št. 841 od ? Giuseppina de Angeli, Cairo; št. 759 od 13. julija 1912 in št. 281 od 7. julija 1912, Alfonso Garutti, Benetke; št. 754 od 4. oktobra 1912, Rodolfo Sauli, Brooklyn; št. 935 od 24. julija 1912, Giovanni Montagnoli, St. Juan; št. 912 od 27. junija 1912, Jurij Vesel Praga; št. 935 od ? Signora Santi, Pontabel. — Trsta 3.: št. 587 od 5. oktobra 1912, Riccardo Payer, Pariz; št. 141 od 8. oktobra 1912, Hedi Nocker, Inomost; št. 1279 od 7. julija 1912, Fabbria Cemeto Portland, Split; št. 643 od 31. julija 1912, Filip Meglio, Bombay; št. 1281 od ? Edoardo Scala, Pulj; št. 32 od ? Josip Mataja, Sušak; št. 1238 od 18. septembra 1912, Giuseppe Cosule, Rotterdam; št. 1250 od 1. junija 1912, Nicolas Betimis, Buenos - Ayres; št. 1140 od 21. septembra 1912, Elsa Stamol, Trst; št. 566 od ? 1912, Sofia Kirchmayr, Pera; št. 291 od 24. oktobra 1912, Francesco Facic, Trst; št. 371 od 3. novembra 1912, Simon Vamos, Trst. — Trst 5.: št. 112 od 13. septembra 1912, Romolo Conte, Reka; št. 247 od 8. oktobra 1912, Johann Makuc, Trst; št. 134 od 10. septembra 1912, Andrea Debegnach, Trst; št. 153 od 13. maja 1912, Giovanni Demato, Buenos - Ayres; št. 263 od 18. septembra 1912, Andrea Debegnach, Trst. — Trst 6.: št. 477 od ? dr. Andreas Sanzin, Dunaj; št. 13 od 9. julija 1912 Vittorio Smerdu, Sidney; št. 158 od ? Andreas Mahnič, New York; št. 368 od ? Franc Hartkopp, Pulj; št. 164 od 24. septembra 1912, Etta Cecchi, Viareggio; št. 234 od 13. septembra 1912, Giuseppe Gustin, Montevideo; št. 220 od 26. oktobra 1912, Salvatore Oltramonti, Bremen. — Trst 7.: št. 124 od ? Emilia Serafin, Buenos - Ayres; št. 175 od ? Eutaope Soldatos, Atene; št. 447 od ? Gersy de Ritter, Monakovo; št. 170 od 20. oktobra 1912, Stefano Giuseppe Brumat, Trst; št. 176 od ? Antonia Bascovich, Buzet. Trst 13.: št. 70 od 7. julija 1912, Jozo Pronjic, Port Artur. — Gradež: št. 25, od 1. julija 1912, Wiener Bankverin, Baden; št. 18 od ? Pietro Marchesini, Trst. — Opatija: št. 149 od 14. septembra 1912 Franc Techmel, Berlin; št. 158 od ? Daisy Heart, Belgrad. — Katinara: št. 22 od 28. av-

gusta 1912, Josef Mihalič, Shenandor. — Rovinj: št. 125 od 29. novembra 1912, Andrea Rocco, Poreč. — Ilirska Bistrica: št. 162 od 3. septembra 1912, Alois Prosen, New York. — Pulj 2.: št. 164 od 25. oktobra 1912, Lodovico Snidersich, Pulj; št. 285 od 29. aprila 1912, Jože Kristo Rosario S. Fe. — Solkan: št. 10 od ? Giovanni Vuga, Buenos - Ayres; št. 98 od 22. aprila 1912, Cesare Leonardig, Buenos - Ayres. — Portorose pri Piranu: št. 92 od 25. septembra 1912, Neudarbach, Zombolya. — Tržič (Primorsko): št. 296 od 13. aprila 1912, Giacomo Arreghini, Marsala; št. 322 od 3. maja 1912, Angelo Giuditti, Taranto; št. 34 od 21. oktobra 1912, Emilio Hayer, Dunaj. — Ljubljana 1.: št. 1152 od ? Anton Jakoš, Lock; št. 1182 od ? Silvester Kravanc, Rakek; št. 924 od 6. septembra 1912, Universal, Dunaj; št. 1301 od 4. oktobra 1912, Josef Okorn, Cleveland; št. 57 od 21. novembra 1912, Karel Cankar, Sarajevo. — Rudolfovo: št. 445 od 8. maja 1912, Bude Nikšič, Brlog, Štacija; št. 42 od 31. avgusta 1912, Callini Giovanni, Piovega. — Mokronog: št. 92 od ? Raje Frenk, Valley, Wash. — Domžale: št. 31 od 12. novembra 1912, Marie Pirnat, New York. — Kandija: št. 18 od ? Franc Sever, Mula. — Poštne nakaznice: Pulj 1.: št. 3715 od 11. oktobra 1912, Julius Pelikan, Pulj, 10 K. — Motovun: št. 439 od 31. oktobra 1912, Pietro Vezil, Poreč, 20 K. — Rateče pri Zidanem mostu: št. 451 od 30. novembra 1912, Marija Dobevc, Sonisko, 17 K 20 vin.

Kinematograf »Ideal«. »Velika senzacija ali cirkuško življenje« krasna učinkovita drama iz življenja artistov, ki se predvaja samo še danes in jutri je večerajšnje obiskovalce kinematografa, kar najbolje zadovoljila in so se jako pohvalno izrekli o čistosti slik, lepi scenaciji itd. — Tudi ostale slike so jako lepe in vredne, da si jih vsakdo ogleda.

Mrtvoud zadel je včeraj na Hrvaškem trgu 52letnega pleskarja in posestnika Ivana Črneti iz Most. Ker je obležal na trgu nezavesten, so ga prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Med ženskami. Včeraj sta se na Opekarski cesti sprli dve delavki in je med regljanjem ena pograbila za lonc in ga svoji nasprotnici vrgla s tako močjo v glavo, da je ta morala iskati zdravniške pomoči.

Delavsko gibanje. Včeraj se je v južnega kolodvora odpeljal v Ameriko 50 Slovencev, 16 Kočevarjev, 20 Macekoncev in 17 Hrvatov, nazaj je prišlo pa 40 Hrvatov. Z Dunaja se je povrnilo 16 Kočevarjev.

Izgubljeno in najdeno. Babica Ana Fritschova je izgubila za 5 K tolar. — Delavka v tobačni tovarni Marija Kastelic je izgubila črno usnjato denarnico z malo vsoto denarja. — Neka gospa je izgubila zeleno denarnico s srednjo vsoto denarja. — Kuharica Terezija Legatova je našla denarnico s srednjo vsoto denarja.

Telefonska in brzojavna poročila.

Slovenski klerikalni poslanci na Štajerskem in štajerski deželni zbor.

Gradec, 22. januarja. Predvečrajšnjem se je vršila konferenca štajerskega namestnika grofa Claryja z zastopnikoma klerikalnega slovenskega kluba Robičem in dr. Korosem. Iz krogov slov. klerikalcev smo dobili o konferenci sledeče informacije: Zastopnika klerikalnega slovenskega kluba sta najprej razložila namestniku gravamina, ki obstojajo v bistvu v sledečem:

1. Odpuščenje pomožnega uradnika Slovencev pri deželnem knjigovodstvu.

2. Postopanje deželnega odbora pri nastavljanju uradnikov v raznih deželnih službah.

3. Postopanje vlade v okraju Gornjeradgorskem.

4. Postopanje vlade v zadevi šolske stavbe v Studencih pri Mariboru.

5. Dejstvo, da večina dež. odbora štajerskega principijalno ne nastavlja Slovencev kot uradnike v deželnih službah ne le v centralnih deželnih uradih, marveč tudi v učnih, dobrodeinskih in sanitarnih zavodih.

Zastopnika sta izjavila, da je slovenski klub pripravil k nadaljnjim pogajanjem za doseg delazmožnosti deželnega zbora. Zahteva pa, da se vrše pogajanja o sledečih postulatih.

1. Glede imenovanja uradnikov je treba postaviti primeren in pravičen narodnostni ključ.

2. Treba je deliti deželno šolsko oblast, to je deželni šolski svet v dve narodnostni sekciji po vzorcu češkega deželnega šolskega sveta.

3. Želeti je, da se ustvari deželni kulturni svet z narodnostnimi sekcijami.

4. Ustreči je slovenskim zahtevam in željam glede železniških, vodogospodarskih vinogradniških in cestnih vprašanj. Tozadnje zahteve so nemški večini znane.

5. Treba je urediti jezikovno vprašanje pri avtonomnih oblastih v smislu enakopravnosti in dejanske potrebe.

Konference se bodo nadaljevale.

Finančni odsek.

Dunaj, 22. januarja. Finančni odsek nadaljuje razpravo o davku na žganje.

Avstro - Ogrska banka.

Dunaj, 22. januarja. Generalni svet avstro - ogrske banke je v svoji večerajšnji seji sklenil, da za enkrat ne zniža bančne obrestne mere, ker razmere na denarnem trgu tega še ne pripuščajo. Denarna situacija je sicer nekoliko boljša, denarni zavodi v provincijah pa še niso dobili toliko odtegnjenih vlog nazaj, da bi se mogle smatrati razmere za normalne.

Nadvojvoda Rainer.

Dunaj, 22. januarja. Zdravstveno stanje nadvojvode Rainerja se je danes dopoldne subjektivno nekoliko zboljšalo temperatura 36,7, žila 76, vendar se smatra njegovo stanje za zelo opasno.

Katoliško vseučilišče v Solnogradu. **Solnograd, 22. januarja.** Klerikalni krogi zatrjujejo, da se otvorita s prihodnjim šolskim letom na katoliškem vseučilišču v Solnogradu prve dve fakulteti.

Ogrski parlament.

Budimpešta, 22. januarja. Zbornica se je sestala ob polu 11., da določi dan za volitve 40članskega odseka za volilno reformo. Opozicija se je ni udeležila. Vlada se pogaja z Romuni, da jo podpirajo.

Kuhen o dualizmu.

Budimpešta, 22. januarja. Na večerajšnjem banketu je govoril novi predsednik Kuhnen o vprašanju ustavnega preustroja. Dualistični temelji so za napredek bodočnosti in za obstoj države neobhodno potrebni, da siravno izven dežele stoječi politiki zagovarjajo izpremembo teh temeljev. K sreči je ogrska in hrvaška zakonodaja skrbela zato, da se more postopati proti takim rovarjem kazenskim potom.

Pri nas so uspehi takega rovanja nemogoči. Lahko pa bi povzročili politično konvulzijo, ki bi škodovala narodu. Trilateralna stremeljenja bi oslabilo državo kot mednarodni subjekt in izpodkopala ugled v Evropi. Sreča je, da ta ideja v sveti ogrski državi ne najde mnogo tal, tem hušje pa je v Avstriji, kjer se očitno širi boj proti dualizmu. Morali bomo paziti, da se take tendence pri nas ne ukoreninijo.

Pallos.

Budimpešta, 22. januarja. V afero znanega milijonskega goljufa Pallosa je zapleten tudi načelnik tiskovnega urada ministrskega predstava, sekcijski svetnik Barath, kateremu dokazujejo opozicijski listi, da je dobil od Pallosa tekem 8 let nad 128.000 K podkupnine.

Izpremembe sistema na Hrvaškem.

Zagreb, 22. januarja. V krogih hrvaških pravašev govore, da se je med ogrsko vlado in hrvaško - srbsko koalicijo dosegel sporazum. V smislu tega sporazuma bo odstopil komisar Cuvaj, za bana pa bo imenovan v pokojni predsednik stola sedmorice dr. Aleksander pl. Rakodczay. Za sekcijske šefe bosta v tem slučaju imenovana bivša poslanka, pristaša hrvaško - srbske koalicije dr. Vušan Popović in dr. Mažuranić. Volilni pakt hrvaško - srbske koalicije s stranko prava ostane v veljavi. Ker pa Mažuranić pri novih saborskih volitvah ne bodo kandidirali, bo pri volitvah dobila večino nesporno hrvaško - srbska koalicija.

Nemčija za zrakovodstvo.

Berlin, 22. januarja. Vojno ministrstvo bo zahtevalo naknadni kredit 20 milijonov mark za nemško zrakovodstvo.

Amnestija na Ruskem.

Petrograd, 22. januarja. Kakor poročila »Rječ« bo predlagal odsek za jubilej Romanova ministrskemu svetu obsežno amnestijo. Popolne amnestije naj bodo deležni vsi zaradi tiskovnih prestopkov ali političnih prestopkov manjšega obsega obsojeni. Političnim zločincem naj se kazni skrajša. Izvzeti so samo oni, ki so se udeležili terorističnih dejanj.

Himen.

Berolin, 22. januarja. Listi poročajo, da se bo sin židovskega velebankirja dr. Bleichröder poročil s Zofijo Sachsen-Weimarsko.

Vstaja v južni Mehiki.

New-York, 22. januarja. Iz Washingtona poročajo, da se je začelo v južni Mehiki revolucionarno gibanje. Revolucionarne čete so opustošile več manjših mest. Vrše se krvavi boji.

Tripolitanijska.

Rim, 22. januarja. Italijanska vlada je po svojem veleposlaniku v Carigradu ponovno zahtevala od turške vlade, da naj odpokliče svoje vojaštvo in častnike iz Tripolitanijske, ker turške regularne čete še vedno pomagajo Arabcem in jih ščuvajo na odpor proti italijanski upravi.

Vulkan.

Mehika, 22. januarja. Pri Gvadalahari v Mehiki je začel bruhati vulkan Colima. Mnogo tisoč prebivalcev z okolice beži, mnogo vasi je uničenih, več sto oseb je poginilo.

MED VOJNO IN MIROM.

Mir zagotovljen. — Turčija se vda za cel cel črti.

Carigrad, 22. januarja. V ministru izvjavljajo odkrito, da je Turčija pripravljena, se udati ter brezpogojno odstopi Odrin Bolgarski. Odgovor na demarcho velesil bo izroččen še danes zvečer velesilam.

Popoldne se sestane divan. Imel bo zgolj informativne značaj. Vlada bo poročala o korakih veleposlanikov v zadevi balkanskega miru in v intervenciji ruskega veleposlanika pl. Giersa. Nato bo generalni štab oddal svoje mnenje za nadaljevanje vojne. Poročilo vlade in mnenje generalnega štaba se natisne in bo po sklenjenem miru izšlo v posebni rdeči knjigi. Sultan Mehmed bo osebno prisostvoval divanu, obdan od vseh cesarskih princev.

Po divanu se vrši v sultanovi palači dolna bakče, zborovanje in posvetovane vseh članov vladarske hiše.

Trojni sporazum in Turčija.

Carigrad, 22. januarja. Nepričakovani preobrat v stališču Turčije glede Odrina, je povzročilo to, da sta se ruskim grožnjam pridružili tudi Anglija in Francija. Tripelententa je namreč kategorično izjavila, da ne bo pod nobenim pogojem trpela taktike, ki bi izzvala nevarnost zopetne obnovitve vojnih operacij. Ta izjava je napravila odločilen utisk na merodajne turške kroge.

Bolgarsko - romunski spor. — Poraz trozveze.

Bukarešta, 22. januarja. V diplomatskih krogih zatrjujejo, da je bolgarsko - romunski spor toliko kakor poravnani. Bolgarska in Romunska sta sprejeli posredovanje Rusije in se na vsej črti sporazumeli. Bolgarska je privolila v rectifikacijo meje v toliko, da lahko Romunska zgradi veliko moderno pristanišče Mangalijo, ne da bi se bilo bati, da bi to pristanišče ogrožala Bolgarska. Vprašanje Sillstrije odnade popolnoma. Sporazum Bolgarske in Romunske je velika blaznaja za trozvezo in velik uspeh Rusije, oziroma tripelentente.

Pritisk tripelentente na Turčijo.

Dunaj, 22. januarja. O rusko-francoskem koraku v Carigradu poročila »Matin«, da je ruski veleposlanik Giers Noradunghianu izjavil: Če bi Turčija nadalje zavlačevala mirovna pogajanja, bi bila Rusija primorana, prisiliti Turčijo z vsemi svojimi silami k popustljivosti, ter bi zasedla vilajete: Van, Billa, Erzerum in Trapecunt, s svojim brodomjem pa bi priplula skozi Bosporus pred Carigrad. Rusko - francoski korak je napravil v Carigradu velik utisk.

Odrin.

Carigrad, 22. januarja. Kakor zatrjujejo v političnih krogih, namerava Turčija staviti glede Odrina sledeče predloge:

Odrin preda Turčija Bolgarski pod pogojem, da dobi sultan v Odrinu svojega muftija, to je duhovnega namestnika, ki bi bil vrhovni poglavar nad muzlimanskimi svetinjami v Odrinu. Turčija želi, da dobe Muzlimani v odrinskem vilajetu pravico do posebnega zbora, ki bi razpravljal o verskih in gospodarskih zadevah Muzlimanov.

Balkanski delegati.

Kelmorajn, 22. januarja. »Kölnische Zeitung« piše k poročilu Reuterjevega biroja, glasom katerega so bili balkanski delegati pooblašteni, če treba, sami ukreniti nadaljevanje sovražnosti, da bodo balkanski delegati čakali s takim korakom tako dolgo, da bo znana vsebina odgovora Turčije na noto velesil in tudi znano, kaj poretu k temu odgovoru velesile.

Avstrija vstaja pri svojem načrtu glede Albanije.

Dunaj, 22. januarja. V svojem načrtu glede mej bodoče Albanije vstaja Avstro-Ogrska pri tem, da naj pripadejo Skader, Peč, Djakovica, Prizren in Debar avtonomni Albaniji. Srbski delegat dr. Vesnić je včeraj izročil srbski predlog glede albanskih mej Sir Ed. Greyu.

Jovanovičeva misija.

Belgrad, 22. januarja. V predvečrajšnjem ministrskem svetu je srbski poslanik na Dunaju Jovo Jovanović obširno razložil svoje dosežanje delo-

vanje na Dunaju. Ministrski svet mu je poveril nalogo, da čim prej doseže principialen sporazum med dunajsko in belgradsko vlado glede vseh vprašanj, ki se neposredno tičejo vojnih dogodkov in situacije, ki je nastala vsled vojne. Jovanović se vrne danes zopet na Dunaj. V Belgradu presojuje situacijo, v kolikor se tiče razmerja z Avstro-Ogrsko, precej optimistično.

Mongolska narodna banka.

Petrograd, 22. januarja. Dva kapitalista v Irkutsku sta se dogovorila s Chutuchto zaradi ustanovitve mongolske narodne banke v Urdi, ki bi imela pravico tizdati kovan denar in papirnati denar. Koncesionarja depozitira osnovni kapital pri ruski državni banki. Mongolska bo obstevala bančno posojilo s 6 do 7% ter je bo garantirala s koncesijami za rudnike in obrtnim davkom.

V Carigradu pred odločitvijo.

Carigrad, 22. januarja. Mesto drhti v pričakovanju odločitve. Vendar vlada v mestu mir. Vlada je pripravljena potlačiti vsak poizkus kake demonstracije z najenergičnimi sredstvi. Po noči so bili nabiti po mošejah lepaki, ki so pozivljali na vstajo, vendar je dala vlada te lepake še pred jutrom odstraniti. Turško časopisje svari pred izgredi.

Turški princji za mir.

Carigrad, 22. januarja. V večerajšnjem rodbinskem svetu pod predsedstvom srltana, so se izrekli vsi princji, izvzemši princa Abdul Medšida za mir.

Kulturni Albanci.

Rim, 22. januarja. »Tribuna« poroča s Krfa: Ob obali pri Kassopi so retirali 10 Albancev, ki so zapustili na jadrnack Valono. Pri enem so našli pisma Izmail Kemala na Giolitija. Kapitan jadrnice je izginil. Baje so ga vrgli Albanci v morje, ker so domnevali, da jih je izdal.

Topovi za Romunsko.

Inomost, 22. januarja. Včeraj se je peljalo tri skozi 6 vagonov gorskih topov s Francoskega. Namenjeni so na Romunsko.

Preprečen predujm.

Carigrad, 22. januarja. Kakor se poroča, je sklenilo turško finančno ministrstvo z otomansko banko pogodbo za predujm 250.000 funtov za izplačevanje plač uradnikom. Banka je stavila kasnejše pogoji, da mora funkcionar banke nadzorovati izplačevanje, da se uporabi samo za plače uradnikov. Vlada je v to privolila, v zadnjem trenutku pa je prišlo iz Pariza naročilo, da se predujm ne sme izplačati.

Pred Carigrad.

Tarent, 22. januarja. Predvečrajšnjem je odplula italijanska vojna ladja »San Marco« v neznani smeri. Domneva se, da je dobila nalog odpluti pred Carigrad.

Hamidije.

London, 22. januarja. Iz Port-Saida poročajo, da se je morala turška vojna ladja »Hamidije«, ki je bila odplula, vrniti v Port-Said.

Narodna obramba.

Občni zbor moške in ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Spodnji Šiški se je vršil v nedeljo, dne 19. januarja popoldne ob pol 3. v čitalnici. Po običajnih uvodnih besedah gosp. predsednika Dragotina Moharja, so sledila odborniška poročila, katera je občni zbor odobruje vzel na znanje in bil na predlog gosp. odbornika Kralja, kot preglednika računov, sprejet absolutorij marljivemu blagajniku gosp. Ogrizku. — Ugodna pretekla društvena doba, kakor tudi velika udeležba občnega zbora je pokazala, da zna ceniti narodni Šiškar važnost obrambnega dela in pričakovati je, da se v tekočem letu pomnoži število članov in povišajo dohodki. — Nikdar in nikjer naj noben Šiškar ne pozabi, kaj je in kaj nam mora biti prekoristna družba, ne pozabi tem bolj, ker se je sovražnik že ugnezdil in pričel s sistematičnim raznarodovalnim delom. Torej s svetim narodnim navdušenjem na obrambno delo in niti enega koraka nazaj, temveč vedno naprej in naprej od uspeha do zmage. — Občni zbor sta počastila gg. notar Hudovernik in dr. Janko Šlebinger, kot zastopnika glavnega družbenega vodstva. — Zbor je soglasno izvolil sledeči odbor: za moško podružnico: predsednik g. Dragotin Mohar; podpredsednik g. Ivan Petrič; blagajnik g. Fran Ogrizek; tajnik g. Ivan Tavčar; odborniki gg.: Fran Kralj, Dragotin Vučnik, Josip Sedej, Josip Mohar, Al. Rozman, Iv. Škarjovec, Fran Adlešič in za žensko podružnico: predsednica ga. Marija Seidi; podpredsednica ga. Ivana Pirkovič; blagajnica ga. Antonija Tavčar; tajnica gđc. Marija Colnik in odbornice ge.: Ana Burgar, Marija Pušar, Marija Noč, Terezija Rozman, Marija Zigler.

Društvena naznanila.

Slovensko zidarsko in tesarsko društvo v Ljubljani priredi v nedeljo, 26. t. m. v spodnjih prostorih goštinarne pri »Babiču« na Dolenski cesti št. 10. domačo predpustno veselico z godbo, petjem, komičnimi prizori in plesom. Začetek ob 7. zvečer, nastopnja 30 v. Člani in njih prijatelji ter vse občinstvo, ki želi proste in neprilicne zabave, se vabi na to domačo veselico, ki bo nudila vsem deležnikom največ užitka. Na svendenje!

Prostovoljno gasilno društvo v Radečah priredi dne 2. svečana 1913 predpustni plesni venček v prostorih A. Gmeinerjevih. Prosta zabava. — Nastopnja 60 v za osebo.

Prosveta.

»Napad na mlino«. Jutri v četrtek 23. t. m. (nepar) se bo de zadržal v sezoni vprizorila Karl Weisova moderna nova opera »Napad na mlino«, ki je spriči svojih glasbenih vrtil in svoje dramatične sile ob svojih vprizoritvah v Narodnem gledališču v Pragi in v Brnu žela najlepše uspehe. Znani češki kritik Jar. Hartlák piše, da priznani češki skladatelj Weis, komponist »Poljskega žida« in »Revizorja«, s to svojo najnovejšo opero ne stremi toliko za čistometrijskimi smotri, nego hoče kakor Kienzl s svojo opero »Pesem z gor« (»Kuhreigen«), ki jo prav kar igrajo skoro vsespovski, in prvi vrsti ljudsko, vsakomur razumljivo, lahko prečko melodijozno glasbo. Nanizal je polno dramatskega dejanja, živahnih, zdaj iskrenoljubnih, zdaj srcepretresajočih prizorov, ki jih orisuje briljantna, uprav Dvořakovski sijajno instrumentirana godba, tako da mora njegov »Naskok« globoko učinkovati na vsakega dovtznega poslušalca. Kakor le malokateri skladatelj zna Weis ubirati prave ljudske črune in s silo dramatične pretresati srca. — Ljubljanska kritika je ob premieri po zaslugi poudarjala, kako blubko orisuje glasba prvega dejanja predpriprave na jutrišnji poročni dan, kako v mirni tok moteče udarjenju preteči vojniški zvoki, kako skrena je v drugem dejanju Fridrikova molitev, ljubavni dvospjev milep, pesem vojakov pa svečana. Potem ko je blesteče pisana medigra orisala nastajajoče jutro, prehaja godba v tretjem dejanju v veledramatično izsklikavanje burrega dejanja in je prožeta z iskrenimi do srca segajočimi akcenti, dokler h koncu ne postane globoko pretresljiva. Predstava je glasom kritik tudi pri nas napravila dober vtisk. Kar je kritika grajala glede nekaterih delov, se je odpravilo, tako da se sme strogo muzikalnega stališča reči, da Weisov »Napad na mlino« tudi pri nas docela zasluži čim najmnogobrojnejši poset. Tolikrat se poudarja, da naj se na našem odru vprizore tudi moderna, zlasti slovanska muzikana dela. Weis je Slovan, njegov »Napad« je docela moderna skladba, ki jo odlikujejo velike vrline, je lahkoumljiva, melodijozna in ljudska — torej!

Izpred sodišča.

Izpred upravnega sodišča. Obdačenje zasebnega poučevanja. Upravno sodišče je izdalo važno razsodbo glasom katere so osebe, ki se bavijo z zasebnim poučevanjem ali s pisateljevanjem proste splošne pridobitinskega davka, če ne izvršujejo tega dela kot osebe, kot take po poklicu in če ne zasluhujo pri tem toliko, da bi se s tem posebnim zaslužkom lahko popolnoma vzdržavale tudi če žive pri svojih dovolj premožnih starših ter tega postranskega zaslužka ne vporabljajo za svoje preživljanje.

Obrtniki letoviščarji. Brivec Karel Uhl na Dunaju se je pritožil proti odločbi notranjega ministrstva, glasom katere odločbe je dolžan plačati letoviščni komisiji v Ischlu letoviščno in godbeno pristojbino. Uhl utemeljuje svojo pritožbo s tem, da ima on v Ischlu letno stanovanje, občinsko volilno pravico in da plača za celo leto davek, dasi ne izvršuje tam celo leto svoje obrti. Po letovišnem redu za Nižnjavstrijsko so obvezani plačevati letoviščne in godbene pristojbine samo letoviščarji, ki nimajo stalnega bivališča v letovišču. Upravno sodišče je njegovo pritožbo zavrnilo in v razlogih poudarilo, da se smatrajo kot letoviščarji vsi obiskovalci letovišča, ki se nastanijo v kakem letovišču za časa sezije in ostanejo tam v letovišnem redu določen čas. Zakon torej ne izključuje od letoviščnikov nih obrtnikov, ki pridejo v letovišče izvrševati svojo obrt, ne pa za zabavo ali počitek, in jih tudi ne oprošča letoviščnih pristojbin.

Bazne stvari.

Avstrijski ogleduh. Iz Petrograda poročajo, da so v Kijevu aretirali 20 oseb, ki so spionirali za Avstrijo.

Grozen čin blaznika. Iz Curih poročajo: V vasi Lanwil je streljal 24letni krojač Maks Brauner iz svoje hiše. Stiri osebe so bile zadete, od teh ena težko. Blaznika so morali takorekoč v njegovi hiši oblegati ter so ga le z največjim trudom premagali.

Političen umor. Iz Londona poročajo, da so našli v Comilli v severni Bengaliji ubitega znanega agitatorja in vodjo revolucionarne stranke Ghoseja. Umor je izvršil gotovo kak njegov političen sovražnik. Do sedaj so aretirali 13 oseb, ki so na sumu, da so v zvezi z umorom.

Pallos. Iz Budimpešte poročajo: Policija se trudi, dobiti ponarejene akcije, ki so placirane v Budimpešti. Dosedaj so dobili tisoč takih akcij. Z dovoljenjem policije je stavl Pallos predvčerašnjim vlogo na sodišče, s katero prosi, naj se razglasi konkurz o njegovem premoženju.

Oproščeni realec - napadalec. Iz Lvova poročajo: Tukajšnje porotno sodišče je oprostil 15letnega realca Franca Stacha, ki je med poukom streljal na profesorja matmatike Schadna, katerega je lahko ranil. Stach se je zagovarjal, da je bil zelo vznemirjen vsled strahu, da dobi slabo izpričevalo.

Bivši portugalski kralj odpeljal krasotico? Iz Petrograda poročajo: Iz Moskve je izginilo neko izvanredno krasno dekle iz ugledne, bogate židovske rodbine. Govore, da jo je odpeljal bivši portugalski kralj Manuel. Ta je damo spoznal v Parizu in je le zaradi nje obiskal Moskvo. Odpotovala sta baje v inozemstvo. Dogodek vzbuja seveda veliko senzacijo.

Zopeť afera na ruskem dvoru. Iz Berlina poročajo: Komaj je bila končana afera velikega kneza Mihaela Aleksandroviča, že se razširjajo razne govorice o velikem knezu Dimitriju, češ, da ga je car odsvolil od njegovega polka. Veliki knez, ki so ga smatrali za bodočega soproga najstarejše carjeve hčere, je bil pri carski rodbini zelo cenjen. Imel pa je oster nastop s svojim polkovnim poveljnikom, ki mu je predbacival njegovo občevanje z demimondkami.

Zrtev katastrofe »Titanica«. Posestnik Valić je dobil, kakor poroča »Wittingauer Lokalblatt«, obvestilo iz New - Yorka, da leži v tamonjši bolnišnici njegov sin, ki se je peljal s »Titanicom« in se je rešil. Vendar pa se je povodom strašne katastrofe tako prestrašil, da je zgubil spomin in se do decembra ni mogel spomniti, kako se piše in od kod da je. V zapisniku rešencev so ga imeli zapisanega pač pod imenom Valić, toda imeli so ga za Francoza.

Gospodarstvo.

Glavni semenj za kože ter kožuhovino se bo vršil v ponedeljek, dne 27. t. m. kot navadno v skladiščih tvrdke »Balkan« špedicijske in kom. delniške družbe na Dunajski cesti št. 33.

Novi živinski in blagovni semenj v Sv. Križu na Vipavskem bo na Pepelnico, dne 5. februarja.

Darila.

Upravništvu naših listov so poslali:

Za Ciril - Metodovo družbo: G. Luka Svetec, c. kr. notar v Litiji, 20 kron, mesto venca na krsto dragega prijatelja gosp. Ivana Murnika v Ljubljani, in Josip Mahorčič v Ložu, 10 K, »skupilo za Bucka«. Skupaj 30 kron.

Za »Obrambni sklad Ciril - Metodove družbe«: G. Lojze Kovačič, asistent Južne železnice v Št. Petru na Krasu, 40 K, za kamen št. 1060 — darovali šentpeterski poštni in železniški uradniki kot narodni davek.

Za »Rdeči križ« balkanskih držav: G. Fr. Roblek v Zalcu, 14 K 50 vin., nabrala gđ. Pavla Ježovnik.

Za »Podporno društvo za slovenske visokošolce v Gradcu«: G. dr. Fran Windischer v Ljubljani, 15 kron, mesto venca na krsto ces. svetnika gospoda Ivana Murnika, in Josip Hauptman, oficijal trgovske in obrtniške zbornice, 5 K, mesto venca na krsto ces. svetnika gosp. Ivana Murnika. Skupaj 20 K.

Za »Oblačilno društvo otrok«: Gosp. Ed. Horak iz Trsta, 50 K, povodom smrti ces. svetnika gospoda Ivana Murnika.

Živeli nabiralci in darovalci!

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Umri so v Ljubljani:

Dne 18. prosinca: Ivan Murnik, cesarski svetnik in vpokojeni tajnik trgovske in obrtne zbornice, 74 let, Kongresni trg 7. — Karmen Marija Vlasta Osimič, hči c. kr. davčnega asistenta, 16 mesecev, Kongresni trg št. 6.

Dne 19. prosinca: Ivan Florjančič, čevljar, 70 let, Karunova ulica 4. — Uršula Škof, strežnica, 57 let, Radeckega cesta 9. — Viktor Fischer, krojač, 31 let, Hrenova ulica 17.

V deželni bolnici:

Dne 16. prosinca: Terezija Zavrli, žena tovarniškega delavca, 42 let. — Tomaž Kravogel, bivši premogar, 58 let. — Ivan Tonin, užitkar, 77 let.

Dne 17. prosinca: Ivan Hafner, kočar, 71 let. — Peter Mešnik, železniški čuvaj, 33 let. — Uršula Zmrzlikar, občinska uboga, 80 let.

Dne 18. prosinca: Franja Trebar, bivša dninarica, 78 let. — Cecilija Keržič, strežnica, 57 let.

Narodovo zdravilo. Tako se sme imenovati bolesi utešujoče, mišice in živce repjujoče, kot mazilo dobro znano »Mollovo francosko izganje in sol«, katero se splošno in uspešno porablja pri trganju po udih in pri drugih nasledkih prehlajenja. Cena steklenici K 2.—. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na Dunaju, Tuchlauben 9. V zalogah po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varstveno znamko in podpisom. 5 33

Mavrodaphne. Malvazijec. Specialitate. »ACHAIA«, d. d. za prod. vina. PATRAS, (Grško). kot zdravilna in namizna vina nedosežna. Grška vina (mila, sladka, pitna) vsi poznavalci posebno cenijo. Glavna zaloga 4298 Sigm. Winter, Dunaj, III. 1.

Zlata svetinja. Berolin, Pariz, Rim itd. Najboljše kozm. Čistilo za zobe. Dobiva se povsod. Izdeluje O. Seydl. Stritarjeva ulica 7.

Dr. J. Z., zobozdravnik, Moravska Ostrova. Natančno in temeljito sem preiskusil Vašo ustno vodo in Vaš zobni prašek, ki ju že dolgo rabim sam kakor tudi moji bolniki, zato vam z veseljem izražam svoje mnenje: Ustnih vod in zobnih praškov se nahaja veliko, toda v resnici dobrih je zelo malo. Bolniki naj se torej poslužujejo le onega sredstva, o katerem je preizkušnjo in večletna raba izprijala, da je v resnici dobro. In ta je: Seydlin«.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las. deluje najbolje priznana Tanne-chinin tinktura za lase.

katera okrepuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. 1 steklenica z navodom 1 krono. Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, specialitet, najfinejših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka v Ljubljani Roslova cesta št. 1. poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubi. mostu. 17

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagajin južne železnice c. kr. tobačne tovarne in okr. bolniške blagajne v Ljubljani.

Anton Bajec. umetni in trgovski vrtnar. cvetlični salon. Pod Trančo. Velika zaloga suhih vencev. zdelovanje šopkov, vencev, trakov itd. Okusno delc in zmerne cene. Znanja naročila točno. Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

Borzna poročila.

Ljubljanska. »Kreditna banka v Ljubljani«.

Table with columns: Naziv, Dnevi, 22. januarja 1913, Dnevi, 23. januarja 1913. Rows include: 4% majevna renta, 4% srebrna renta, 4% avstr. krona renta, 4% ogr., 4% kranjsko deželno posojilo, 4% k. o. češke dež. banke.

Table with columns: Naziv, Dnevi, 22. januarja 1913, Dnevi, 23. januarja 1913. Rows include: Srečke iz l. 1860, Srečke iz l. 1864, zemeljske l. izdaje, ogrske hipotečne, dun. komunalne, avstr. kreditne, ljubljanske, avstr. rdeč. križa, ogr., bazilika, turške.

Table with columns: Naziv, Dnevi, 22. januarja 1913, Dnevi, 23. januarja 1913. Rows include: Ljubljanske kreditne banke, Avstr. kreditnega zavoda, Dunajske bančne družbe, Južne železnice, Državne železnice, Alpine-Montan, Češke sladkorne družbe, Živnostne banke.

Table with columns: Naziv, Dnevi, 22. januarja 1913, Dnevi, 23. januarja 1913. Rows include: Cekliti, Marke, Franci, Lire, Rublji.

Zitne cene v Budimpešti.

Table with columns: Naziv, Dnevi, 22. januarja 1913, Dnevi, 23. januarja 1913. Rows include: Pšenica za april 1913, Pšenica za oktober 1913, Rž za april 1913, Rž za oktober 1913, Oves za april 1913, Oves za oktober 1913, Koruza za maj 1913, Koruza za julij 1913.

Meteorološko poročilo.

Table with columns: Mesec, Čas opazovanja, Stanje barometra v mm, Temperatura v C, Vetrotvi, Nebo. Rows for January 21, 22.

Gospodinja. ki je izobražena starejša gospa, ki naj bi vodila vse gospodinjstvo in nado-meščala 6 otrokom mater, 308 se išče za v Ljubljani bivajočega vdovca. Plača po dogovoru. — Ponudbe naj se vpošljejo na naslov: Poštni predal št. 68, Ljubljana, glavna pošta.

Kazensko-pravdni red. z dne 23. maja 1873 št. 119 državnega zakonika z dodanim izvršitvenim propisom. Trdo vezan 5 K 60 v., po pošti 5 K 80 v. Narodna knjigarna v Ljubljani.

Simpaticična.

intel. kršč. sirota iz dobre rodbine z 240.000 Mark gotovine poleg poznejšne dedščine se želi čimpreje poročiti z int. gospodom zagotovljene pozicije. Samo resne ponudbe pod »Unabhängig 24« Hamburg, hauptpostlagerad. Stroga zamočljivost. — Indiskr. in anonimno se odklanja. 303

V trgovini z mešanim blagom dobro izurjena 251

prodajalka

želi službe. — Dopisi pod »Poštenost« na upravnništvo »Slov. Narodac«.

Sprejme se na hrano in stanovanje

gospodično ali dijaka nižjih razredov. 268

Kje, pove upravnništvo »Slov. Narodac«.

Išče se za zakonska brez otrok

lepo stanovanje 289

3 sobe, kopalnica in pritlikline. Lepa lega ob Tivoliju ali v sredini mesta. Tudi na 5 let. — Pisma pod »Mirna stranka« upravnishtvu »Slov. Narodac«.

Cela in delna stara

umetna zobovja kupuje

Fr. Kollisch po polni materialni vrednosti samo v petek, 24. jan. v Ljubljani, hotel pri Malicu soba št. 9, I. etg. 302

Nekaj sobnega pohištva

se proda po nizki ceni. Slovenski trg 3, II. nadstr. desno. 282

Prodajalka

mešane stroke 275

želi s 1. februarjem stopiti v službo. Ima tudi lastno koncesijo. Naslov pove upravnništvo »Sl. Narodac«.

Manjša vpeljana

vrtnarija

se takoj ugodno odda v najem. Natančneje se izve pri stavbni tvrdki Ivan Ogrin, Ljubljana, Gruberjevo nabrežje 8.

Zavojskožuho vino

se je zgubil dne 21. decembra 1912 od Emonske ceste na kolodvor. 284

Odda naj se proti nagradi pri gospici Emi pl. Fladung, Emonska cesta 2.

Slavna društva

tu in na deželi opozarja na svoje lastne izdelke ob priliki veselice itd.

Eksportna slaščičarna

Brandt, Siška - Ljubljana. Društva in trgovci dobe popust. 301

Redka prilžnost za zdravnike in penzioniste

Enonadstropna hiša

s cvetličnim vrtom in primernimi dvoriščem ter njivo v prijaznem trgu Savinjske doline se takoj odda. — Vprašanja pod »Redka prilžnost«, na upravnništvo »Slovenskega Narodac«. 274

Drva

mehka in trda, (suba); radi pomanjkanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom. 257 Parna žaga SCAGNETTI, za skladiščem državnega kolektorja.

Priporočamo našim
:: gospodinjam ::

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

Motor na bencin 4 PH rabljen, toda dobro ohranjen z vso opravo in **cirkularno žago**

s transmisijo vred, se prodaja po ugodni ceni. Kupci naj se zglase v Spod. Šiški, Kolod. ulica št. 181, kjer si jih lahko ogledajo še v porabi. Dopisi poštni predal 65, Ljubljana. 244

Stanovanje

2 sobi s kuhinjo 283
se odda s februarjem pod ugodnimi pogoji. — Poizve se: Hirska ul. 22, II. nadst., vrata 11.

Franc Levičnik 304
:: Mici Levičnik roj. Zakotnik ::
— poročena. —
Hamnik dne 22. januarja 1913 Škofja Loka.

Lokal

na vogalu Kongresnega trga in Vegove ulice (sedaj uradniško konsumno društvo) se odda v najem s 1. februarjem 1913.

Natančneje se izve 2095 v pisarni stavbenika g. Roberta Smielowskega, Rimska cesta 2.

Dva trgovska pomočnika

dooro izvežbana manufakturnista, spretna prodajalca in trgovski

učenec

poštenih staršev, ki ima veselje do trgovine in 2 razreda srednje šole se sprejmejo v manufakturno trgovino pri Vinko Šketu v Hlirski Bistrici, Notranjsko. 62

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir 94
M. GELSHAUS, oblastveno avtor. In zaprišeženi patentni odvetnik na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

C. in kr. dvorni dobavitelj
CZUBA-COGNAC
Czuba Durozier & Cie
Distillerie française
Budafok
Ustanovljeno 1884. Dobi se povsod.

Za veselice!

Velika izbira raznih krink, kap, klobučkov in drugih pokrival, girland, koriandoli, serpentini in drugih stvari dobi se ceno pri tvrdki
Ivan Bonač, Ljubljana, Selenburgova ulica.

„Dvorni tokajec“

V c. in kr. dvorni kleti se prodajo nastopne vrste tokajskega vina v 1/2 litrskih steklenicah od 6 steklenic naprej in sicer od steklenic:

Vrste 1 tokajsko (Bratenwein)	à K 2-20	Vrste 7 iztok	à K 13-20
2 samorodno	à K 3-30	8 esenca	à K 17-50
3	à K 4-40	9	à K 22—
4	à K 5-50	10	à K 55—
5 iztok	à K 8-80	11 muškatelec	à K 33—
6	à K 11—	12 brandy	à K 3-30

Naročila se izvršujejo samo potom pismenih prijav pri c. in kr. dvorni kleti. Osební promat v cesarski dvorni kleti je izključen. Dopolnje spediter po povzetju vseh stroškov.

V Ljubljani, na Miklošičevi cesti 8 nasproti „Uniona“ sem odprl 306
odvetniško pisarno.
:: Dr. Ivan Lovrenčič. ::

Teodor Kunc
Ljubljana, Prešernova ulica št. 5 I. nadstr.
Damski modni salon
Izdelovanje najfinejših angleških kostumov, paletotov, franc. toalet itd.

Najboljša in najzdravejša 2024
barva za lase in brado

je dr. Drallea „NERIL“, ki daje sivim in pordečelim lasem njih prvotno naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla, rjava, temnorjava in črna v steklenicah z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

Štefan Strmoli
Ljubljana, Pod Trančo št. 1.
Lasno kito, podlage in mrežice vseh vrst; gledališčne in toaletne potrebščine itd.

Velika zaloga najmodernejših slamičkov. 24
Klobuke cilindre in čepice
v najnovejših fasonah in v veliki izbiri priporočam
IVAN SOKLIČ.
Prilastni Panama-slamički od 9 K do 50 K. 24

Joško Artoncelj
deželni živinozdravnik
Mimči Grudnova
— poročena —
Ribnica 20. 1. 1913. Unice. 307

Loterija v korist
„VIRIBUS UNITIS“
pomožnega društva za bolne na pljučih.
6075 dobitkov v skupni vrednosti 80.000 K
Glavni dobitnik 30.000 kron vrednosti.
Prvi trije glavni dobitki se po odbitku dobitkarine izplačajo tudi v
Jutri gotovini. Jutri
žrebanje Žrebanje nepreklicno 23. januarja 1913. žrebanje
Srečte po 1 krono
se dobivajo po vseh menjalnicah, trafikah, loterijah ter pri loterijski upravi, Dunaj, I. An der Hübner št. 1.

Oči mu veselja žarijo
in zadovoljno se smehlja
naš papa pri vživanju škodelice kave, napravljene iz **Franckove Perle-rži**, znamke: **Perlo**!
Slastni vonj vabi k vživanju. Izborna je kava za zajutrek in malico, napravljena z najboljšo, zrnatej kavi po okusu najbolj slično rženo kavo: **Perlo**!
Mala primes „pravega: **Franckovega**: kavinega pridatka“ napravi tako kavo še močnejšo in jačjo. 708—1.

Razglas o prodaji.

se ima prodati celo skladišče blaga

sestoječe iz suknene in drugega blaga, platna, zastorov, preprog, oblek za gospode, dečke in otroke, damskih srajc, miznih oprav itd. en bloc iz proste roke.
Vabijo se oni, ki kaj nameravajo kupiti, da vložijo svoje ponudbe do 30. t. m. pri podpisnem oskrbniku konkurznega sklada (Franca Jožefa 5), ter se tam morejo tudi vpogledati cenilni zapisniki.
Na željo sa lako ogleda skladišče blaga 284
Ljubljana, dne 18. januarja 1913.

Dr. Otto Vallentschag
oskrbnik konkurznega sklada.

Otvoritveno naznanilo.
Usojam si slavnemu občinstvu javiti, da sem otvoril
v Škofji ulici
kavarno Krapš
ki je najudobneje urejena in z dvema najnovejšima biljardoma c. kr. dvornih založnikov Seifert in sinovi opremljena. — Točijo se najfineše gorke in mrzle pijače, ter so cenj. gostom mnogoštevilni tu in inozemski listi na razpolago. — Moje dolgoletno delovanje v kavarni Europi jamči za točno in sol. postrežbo.
Z velespoštovanjem 262 **I. Krapš**, kavarnar.